

Szerkesztő- és Kiadóhivatal: Cluj, St. Baron L. P. Co.
 10. Tek. Előfizetési árak:
 Havonta 110, negyedévre 320, fél-
 évre 600, egészévre 1200 lei. Kü-
 földre: Havonta 2, negyedévre
 félévre 12, egészévre 20 dollár. Hi-
 detések díjszabás szerint. Az „I
 KELET” az erdélyi és bánági zsi-
 dóság egyetlen politikai napilapja.
 Cikkeink utányomását csak a for-
 rás megjelölésével engedjük meg.

Disztér 2., I. em.

BUDAPEST

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.

Ára 5 lej

— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jambor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Mio 5.

Szombat, 1934. okt. 20.

5695. EV.
CHESVANIO.XVII. EVF.
234. SZÁM.

Elutaztak Belgrádból az államok reprezentatív képviselői

Letartóztatták a marseillei merénylet értelmi szerzőit Olaszországban

Bulgáriában is voltak letartóztatások. Gömbös Varsóba utazott. A revizionizmus áll a merényletek mögött?

A jugoszláv kormány jegyzéket adott át Budapesten

Belgrád, október 19. (Rador.) Sándor király halálával kapcsolatban 30 ezer részvétárvirat érkezett Belgrádba. Ezek közül tizezer külföldi országból jött. Sándor király temetésével kapcsolatban a Daily Mail megírja, hogy az elhunyt Sándor király a világ legvagyonosabb uralkodói közt tartozott. Nagy összegű civillistája mellett hatalmas királyi birtokai voltak mindenfelé az országban.

Sándor király temetése napján országos gyász volt Bulgáriában. A székesegyházban gyászistentiszteletet tartottak, amelyen jelen volt Boris király is. A temetés lezajlása után a legtöbb magas személyiség elutazott a szerb fővárosból. Lebrun francia köztársasági elnök már tegnap este visszautazott Párizsba. Ugyanezzel a vonattal indult utba Párizs felé Karagyoyevics Arzen herceg és Miklós román herceg is, akik Jugoszláviát, illetőleg Romániát képviselik Poincaré szombati temetésén.

A temetés lezajlása után Károly király audiencián fogadta a kisantant külügyminisztereket.

Ugyanekkor Lebrun francia köztársasági elnök Uzonovics jugoszláv miniszterelnököt fogadta kihallgatáson. Az audiencián két és fél óráig tartott, mely után Lebrun vonatra ült. A pályaudvaron a régensek, a kormány tagjai, Titulescu, Benes és más személyiségek voltak jelen.

Benes tegnap egyórás megbeszélést folytatott Titulescuval, majd közös kihallgatáson jelentek meg Károly királynál. Este tíz órakor Titulescu Tefvik Rusdi bej török és Maximos görög külügyminisztereket látta vendégül, akik éjféltáncig maradtak a román külügyminiszternél.

Ma délelőtt fél 11 órakor összeült a kisantant állandó tanácsa, délután 5 órakor pedig a Balkán-konferencia ülészik.

A tanácskozás után a két konferencia résztvevői megjelennek Károly királynál és Pál régens hercegnél, hogy határozataikat jóváhagyás végett előterjessék.

Titulescu külügyminiszter tegnap este fogadta Paul Boncourt is, aki a látogatás után, minden ellenkező híreszteléssel szemben Lebrun elnök kíséretében visszautazott Párizsba.

Bulgária is megbélyegzi a marseillei merényletet

A Rador szófiai jelentése szerint Gheorghieff bolgár miniszterelnök kijelentette, hogy a marseillei merénylet Bulgáriában is mély fájdalommal keletkezett. A gonoszított örültek és egzáltáltak műve, akikkel a bolgár népek nincs semmiféle összeköttetése. Remélik, hogy a büntetés nem éri el célját: a béke megszavazását.

A bécsi lapok szófiai jelentései szerint a bulgár rendőrség is eszközölt letartóztatást a marseillei királygyilkossággal kapcsolatban.

A gyanúsított vallatása során azt állította, hogy Sándor király bulgáriai látogatása idején horvát terroristák érkeztek Szófiába s merényletet akartak megkísérteni a király ellen,

de a széleskörű rendőri óvintézkedések láttára elejtették tervüket és elutaztak. Szófiában a további nyomozás érdekében egyelőre nem közlik a nyilvánossággal a letartóztatottak nevét.

A jugoszláv kormány jegyzéket adott át Budapesten?

Többi római lap azt a jelentést közli, hogy a jugoszláv kormány jegyzéket adott át Budapestnek, amelyben felhívja a magyar kormány figyelmét a horvát emigránsok magyarországi tevékenységére és azt az igényt támasztja, hogy a magyar nyomozóközegnek is legyenek a francia és jugoszláv rendőrség nyomozásának segítségére, hogy a merénylet kitétele megállapítható legyen és a háttér tisztázassék.

Beavatott magyar politikai körökben megerősítik azt a római hírt, hogy a jugoszláv követ valóban megjelent a magyar külügyminisztériumban és információkat kért.

Ez a legbarátságosabb modorban ment végbe. Hivatalos magyar kormánykörökben azonban elzárkóznak a részletesebb fevilágosításadás elöl.

Mindenesetre jellemző a magyar kormány magatartására, hogy a jugoszláv kormány érdeklődésével egyidejűleg

Gömbös magyar miniszterelnök Antal sajtófőnök kíséretében a mai nap folyamán Varsóba utazik.

Genfben irányadó körökben a fentiekkel kapcsolatban megállapítják, hogy a mar-

Torinóban letartóztatták Kvaternik és dr. Ante Pavlics jugoszláv emigránsokat

Római jelentés szerint tegnap Torinóban a francia rendőrség megkeresésére letartóztatták Kvaternik és dr. Ante Pavlics jugoszláv emigránsokat, akiket a marseillei merénylet értelmi szerzőségével gyanúsítanak a francia hatóságok. A két letartóztatott a torinói ügyészségen van.

Vallatásuk során mindketten tagadták, hogy a merényletnek közük lenne, tiltakoztak a vád ellen.

Eppen ezért Párizsban kérdésesnek tartják, hogy Pavelicset és Kvaterniket az olaszok kiadják-e Franciaországnak.

A Rador marseillei jelentése szerint az ottani rendőrség megállapította, hogy a horvát terroristák szeptember 30-án egyik marseillei szállóban értekezletet tartottak Ante Pavelics elnökletével, aki magát a szálloda vendégnövénybe Pavelescu vasuti irodafőnökné irta be

és mint bukaresti lakos tüntette fel magát.

Pavelics innen Párizsba ment, Párizsból ismeretlen helyre utazott, valószínűleg Aix de Baisbe, vagy Avignonba, egy negyven év körüli nővel együtt, ki feleségként szerepelt. A nevezett szálloda igazgatója minden kétségkizáróan felismerte Pavelescu fényképében azt az egyént, ki szeptember 30-án feleségével együtt a szállodájában lakott. A rendőrség most azt igyekszik megállapítani, hol találkoztak a terroristák Pavelicssel,

seillei merénylet következtében támadt diplomáciai feszültség lényegesen enyhült.

A Curentul cikke titkos erőkről

A jugoszláv kormányának a magyar kormánytól tett intervenciójával kapcsolatban a Curentul című bukaresti lap Belgrádba kiküldött külön tudósítójának tollából cikket közöl, amely többek között azt hangoztatja, hogy létezik egy nemzetközi titkos akció, amelynek a békét védő személyiségek távollátása a célja.

A revizionizmus fegyverei közé sorozta a horvát autonómia-mozgalmat is és terrorisztikus utón el akarja tenni láb alól a mai Európa politikai vezetőit.

A szövetségi rendszer veszélyben van, állapítja meg a cikkíró. Doumer, Duca, Dollfuss, Sándor király, Barthou ezek eddig áldozata a bűnös szervezetenek. Ezek a gyilkosságok kizárólag a revizionista államoknak tesznek szolgálatot. Eppen ezért a kisantant konferenciája kétféle természetű határozatot fog hozni.

A határozat egyik részét a nyilvánossággal is közlik, a többieket azonban diplomáciai keretek között fogják tartani és lebonnyolítani.

A belgrádi konferencia s az ott lefolytatandó tárgyalások egyébként csak erősíteni fogják a kisantant közötti kapcsolatokat. Lebrun elnök a francia légügyi és tengerészeti miniszterek, továbbá a kisantant vezérkari főnökeinek belgrádi jelenléte kellő alkalmat nyújtott ezeknek az elhatározásoknak kellő előkészítésére és megalapozására.

Marseillben, Aix de Provençében, vagy Avignonban.

Laval november elején utazik Rómába

A DailyExpress szerint Laval francia külügyminiszter november elején Rómába utazik, hogy Mussolinival a francia-olasz meg egyezésről tárgyaljon. Ezzel kapcsolatban jelentik Londonból azt is, hogy Vansittard angol külügyi államtitkár római tárgyalásainak elsőrangú politikai fontosságát tulajdonítanak. Rómából érkezett jelentés közli, hogy az angol államtitkár Mussolinin kívül felkeresi a hatalmak Rómában akkreditált nagyköveteit s később Angliában visszatérően Párizsban is kiszáll, ahol Laval külügyminiszterrel találkozik.

Göring légi egyezményt akar kötni Angliával

A Rador párizsi jelentése szerint Göring porosz külügyminiszter azt az óhaját nyilvánította, hogy Németország kívánatosnak tartaná légi egyezmény kötését Angliával. Párizsban Göringnek ezt az óhaját nagy meglepetéssel fogadták A Le Journal Göring megnyilatkozásával kapcsolatban azt a következtetést vonja le,

hogyha Németország kétoldali szerződést tud kötni Angliával, úgy katonai aviatikával rendelkezik és légi fegyverkezést folytat.

Göring elfelejti — fejezi be cikkét a Le Journal, — hogy a versaillesi szerződés for-

(Folytatása a 8-ik oldalon.)

Külpolitikai figyelő

A marseillei események után. A politikai világ még mindig a királygyilkosság hatása alatt van. Annira nem ült el az izgalom, hogy ezen gyilkossággal nem kapcsolatos politikai eseményeket alig is regisztrálja a világsajtó. Nem mintha az európai politikában nagy változást jelentene a marseillei tragédia. Ilyen változásra nem gondolnak és nem is gondoltak komoly politikai körökben. De a mai bizonytalan állapotok között, mikor az európai közvélemény hisztérikus, minden lehetséges. Vad vádaskodásokra, egészen neveltséges híresztelésekre adott alkalmat Sándor király erőszakos halála. Inkább ezen híresztelések következményei, mint a véres esemény direkt konzekvenciától félték Párizsban, Londonban és Rómában.

De ilyen szempontból is enyhült már a helyzet. Az olasz-jugoszláv sajtóháború már majdnem teljesen megszűnt. Es megnyugtató az is, hogy a Magyarország ellen vezetett sajtóhárc élén nem az érdekeltek Jugoszlávia, hanem Csehszlovákia áll.

A félbeszakított politikai tárgyalásokat is újra felveszik. Benes, miután Párizsban is hosszasan tárgyalt, megérkezett Belgrádba és ott találta a nemzetközi politika számos nagyságát. Ott van Lebrun, Laval, Titulescu. Genfnél is tágabb keretet nyújt most Belgrád a politikai tárgyalások számára. Belgrádban van Göring porosz miniszterelnök is. Most a halál árnyékában nyílnak nagy politikai lehetőségek.

Barthou politikája a kisantant miatt Magyarországgal szemben annyira elutasító volt, hogy utódjától elutasítottabb nem is képzelnek el Budapesten. A németek is úgy gondolják, hogy Lavalnak működéséhez nagy reménysegeket fűznek és emellett ő még abban a nagyon jó helyzetben is van, hogy egy olyan nagy politikus, mint Barthou által járt utakon tovább haladhaj, egy kis eltéréssel. Bizony szerencsés ember ez a cigányképi, aránylag fiatal politikus. De különben is szerencsés ember ő. Először úgy került nagy szerephez, hogy Tardieu-kormányt kellett alakítani Tardieu miniszterelnöksége nélkül. Laval lett a miniszterelnök. Most a marseillei tragédia megint az érdeklődés középpontjába hozta. Most sem Herriot, sem Tardieu nem vehetik át a külügyi tárcát, nehogy a nemzeti kormány egyensulya felboruljon és Doumergue-t a belpolitika foglalja le. Laval lett tehát a külügyminiszter. De ügyes ember is, a tranzakciók embere. Mindig a jobboldali politikusokkal tartotta fenn a barátságot, de szentimentális színezetű beszédeit mindig a néphez intézte, amelyből egyébként származik is. Oda-haza a beteg Briand ellen áskálódott, de ő volt az első francia államférfi, aki Briand-al a háború után Berlinbe utazott és megkoszoruzta Stresemann sírját. Ügyességével így egy bizonyos népszerűsége is szert tett. Fehér nyakkendője — mindig csak fehér nyakkendőt visel — ép oly közméret ma Franciaországban, mint Herriot bikafeje és pipája, Tardieu ingyensége és hosszú cigarettaszípkája. Így Lavalnak népszerű, ügyes, szerencsés és reményket keltő államférfi lépett újra a külpolitika terére.

De az is jó érzéssel kell eltöltsön bennünket, hogy nem következett be az, amitől leginkább féltünk. Nem mérgekedett el az olasz-jugoszláv viszony. Mussolini a legutóbbi milánói beszédében békülékeny hangon beszélt Jugoszláviáról. Sőt békülékenységgében odáig ment, hogy hangoztatta semlegességét az osztrák kérdésben. Csak Ausztria függetlenségét kívánja, de nem olasz protektorátust Ausztriában — mondotta. Attól lehetett félni, hogy a marseillei merényletek következtében keletkezett sojtóviták újra az ezelőtti ellenséges hangulatot teremtik meg. De nem így történt. A halott királyt hozó Dubrovnikot, mialatt az olasz vízekén hajózt, olasz hajóraj kísérte, a duce parancsára. Világosan látszik, hogy a duce egyik legfőbb törekvése a jugoszlávokkal való kibékülés. Minden áron el akarja kerülni azt, hogy egy napon német-jugoszláv szövetséggel álljon szemben.

Sándor király és Barthou halála miatt keletkezett izgalom még nem mulott el, de még is remények támadnak már ebben a káotikus, fegyverzajtói máris hangos politikai világban.

R. J.

Select Mozgó

Tarzan és Társa

a világhírű TARZAN-film második része, főszerepekben:
Johnny Weissmüller és Maureen Sullivan

Utópia, mely könnyen valósággá válhatik

— Ligeti Sándor regénye: „A bűvös erszény”. A „Pharos” kiadása —

Ligeti Sándor nem tartozik a hivatásos regényírók kasztjához. Legalább egyelőre nem. Bár újoncnak sem nevezhető az írás mesterségében. Mielőtt „A bűvös erszényt” megírta, két könyve is jelent meg: „A társadalmi gazdaság dinamikája” és „Az erkölcs keletkezése és fejlődése”. Ezek azonban nem szépirodalmi munkák, hanem nagyonis komoly, mélyreható tudományos írások, amelyeknek áttanulmányozása után jogos csodálkozással kérdezheti az olvasó, mi történt Ligeti Sándorral, hogy a tudomány fajsúlyos szférájából a könnyű művészetekhez pártolt át. Ez a csodálkozás azonban csak addig tart, amíg az olvasó „A bűvös erszényt” is közelebbi ismeretségbe kerül. Akkor aztán nem csodálkozik többet, mert látni fogja, hogy ez a könnyű induló regény mégsem eltér az addigi mesgyéről, hanem harmonikus továbbfejtés a Ligeti korábbi irodalmi munkásságának. Ligeti a regényírás terén sem pályázik olcsó babérokra.

„A társadalmi gazdaság dinamikájában” Ligeti a gazdasági élet változó, de a változásokon is örök törvényszerűségeit tárta fel és eredeti módon mutatta ki, hogy a gazdasági élet fejlődésének vannak bizonyos határozott irányvonalai, amelyek szigorú következetességgel viszik a társadalmat új gazdasági formák és termelési rendszerek felé. A jószándékú, értelmes emberek feladata tehát az, hogy felismerjék a fejlődés ezen irányvonalait és ne feledjék a haladás útjába, hanem ellenkezőleg, egyengessék azt, takarítsák el az utóból a romokat és könnyítsék meg ilyenformán a vajdudó világ újjászülését.

Másik könyvében „Az erkölcs keletkezésében”, Ligeti továbbépíti gondolatrendszerét és a gazdasági életben tapasztalt törvényszerűségeket az erkölcsi élet jelenségeire alkalmazza. Ennek során jut el ahhoz a logikus megállapításhoz, hogy az erkölcsi törvények és szokások, mint társadalmi produktumok szintén nem változhatatlanok, hanem a mindenkori gazdasági és társadalmi rendszer függvényei és így szorosan alá vannak vetve e rendszerek változásainak.

„A bűvös erszény” nem egyéb, mint szépirodalmi vetülete ennek a két tudományos munkának. Az író ezalkalommal a mese tarka, könnyű lepkeszárnyain viszi fel a tudományos igazságok magasságába az olvasót. Ligeti Sándor nemcsak szórakoztatni akar regényével, de legalább ilyen mértékben tanítani is és néhanyszor egyszerű s talán éppen ezért oly nehezen érthető igazságot akar közelebb hozni az olvasó szívéhez és értelméhez.

A regény hőse: Ralin, éhenkórász kisvárosi újságíró, aki arról ábrándozik, milyen jó lenne, ha valami csodálatos véletlen folytán a mesebeli bűvös erszény birtokába jutna. A bűvös erszényhez, amelyből sohasem fogy ki az arany. Addig álmodozik erről, amíg egy szép napon beteljesül a kívánsága; megtörténik a csoda, kezében van a bűvös erszény, soha el nem apadó pénzfolyamával. De mit kezdjen vele? Ralin nem tartozik az újságírók könnyelmű fajtajához, magasabb ambíciói vannak. A kimeríthetetlen kincs birtokában szeretne valami nagyot tenni az emberiség érdekében.

Elutazik a kisvárosból és először Bécsben állapodik meg. Itt a maga módján megpróbál segíteni az emberek bajain. Pénzt ad mindenkinek, akit a véletlen eljésosor. Csakhamar rájön azonban arra, hogy ezekkel az elszigetelt, egyéni jótéteményekkel vajmi keveset segített a tömegek általános nyomorán. Egy antiszemita diáktüntetés, amelyben ő is megsebesül, végleg kiábrándítja Bécsből.

Felszedi sátorfáját és Berlinbe megy. Persze a Hitler előtti Berlinről van szó. Itt összeakad két félreismeret, lecsuszott zsenivel, akikkel megbeszéli, hogy egy nagy áruházat létesítsenek, amely haszon nélkül juttassa el az árukat a vevőkhöz. Ralin megteheti ezt, mert a bűvös erszény révén kimeríthetetlen tőke áll a rendelkezésére. Megalakul a gigantikus aranyú Európa Warenhaus-Gesellschaft, rövidesen EWAG, amely megkezd az árucikknek profittélnélküli szétosztását.

A tulajdonképpeni regény itt kezdődik. Az EWAG forradalmat idéz elő a gazdasági

életben. A profit nélkül dolgozó áruházal senkinek tudja felvenni a versenyt s a vevőközönség olyan tömegekben tudal a hihetetlenül olcsó árukkal dolgozó EWAG-palotába, hogy csakhamar új áruházakat kell megnyitni a város különböző pontjain. Az EWAG lassanként rátér arra, hogy az általa árusított cikkeket maga termelje és gyártsa s minthogy a termelésnél sem dolgozik profittal, még olcsóbban tudja árucikkét piacra dobni.

Az EWAG működési köre egyre szélesebb területekre és rétegekre terjed ki. Alkalmazottainak óriási táborra külön városrészekben lakik és a EWAG sajátos törvényei szerint rendezti be az életét. Az ellenállhatatlan tempóban fejlődő vállalatnál bevezetik a rendszert, hogy a tisztviselőknél nem adnak pénzbeli fizetést, hanem ellátják őket mindennel, amire a kellemes és gondtalan életéhez szükségük van. Az EWAG gondoskodik tisztviselőinek nemcsak anyagi, de szellemi szükségleteiről is.

Az EWAG fokozatosan félelmetes hatalommá növekszik, amely államot alkot az államban. Száz és százerek állanak a vállalat szolgálatában. Az EWAG-on belül kialakul az új termelési rend, amely profit nélkül dolgozik, kiküszöbölte a pénz fikcióját és amelynek egyetlen célja, hogy kollektív munkával tagjainak fejlődő szükségleteit minél bővebben és kényelmesebben kielégítse. Az EWAG-on kívüli gazdasági élet tovább kiküszöködik a régi rend kiszáradt tömegeivel, profithajszájával, igazságtalanságival. Érthető, hogy egyre növekedett azoknak száma, akik az EWAG zárt termelési rendszerébe kíváncskodtak. A régi rendet már csak az állam tartja fenn a maga erőszak-eszkököivel.

Az összeütközés az állam és az EWAG között elkerülhetetlenné válik. A harc természetesen az EWAG javára dől el, mert a tömegek már régen felismerték, hogy az EWAG az új és a jobb gazdasági és társadalmi rendet testesíti meg. A régi állam örökét az EWAG veszi át. Nemcsak Németországban, mert hiszen a példa ragadós, hanem egész Európában. Megalakul az Európai Egyesült Államok, amelyben már egy új, szabad társadalom dolgozik az emberiség jövőjéért.

A mindvégig szórakoztató és lebilincselő regény végén önkéntelenül kiált fel az olvasó: hát valóban ilyen egyszerű lenne megváltoztatni a világ rendjét? Ilyen könnyű volna kiküszöbölni az igazságtalanságokat, amelyek alatt ma milliók szenvednek?

Csa kegy bűvös erszény kell hozzá? A könyv előszavában Ligeti felelti, hogy Archimedes csak egy szilárd pontot kívánt a világűrben, hogy kimozdítsa a földet sarkából. Ez a bűvös erszény is ilyen szilárd pont, amellyel a társadalmi rendet lehetne kifordítani sarkából.

A regény elején még a Bűvös Erszény csodájára van szükség, hogy megindulhasson a nagy társadalmi átalakulás processzusa, de minél tovább halad az elbeszélés széles fonala, annál világosabban bontakozik ki, hogy alapjában véve fölösleges volna a bűvös erszény egész gyerekesége, fölösleges a természetfeletti erő segítségülhívása, ha azt egy kis emberi jószág és szolidaritás, egy kis józan ész helyettesítené, „ha összeállanának azok, akiknek együttes ereje, anyagi hatalma felérne egy bűvös erszény hatalmával.”

Itt már meg is oldódik a bűvös erszény rejtélye. Nemcsak a meseköltők fantáziájában, nemcsak a csodák birodalmában létezik a bűvös erszény, de itt van a földön, naponta látjuk, nem is egy, de szinte megszámlálhatatlan példányban. Minden gazdag ember zsebében van egy ilyen bűvös erszény, vagy legalább annak egy rekesze. Sajnos azonban ezeket a bűvös erszényeket nem arra használják fel, amire regényünk hőse, a kitűnő Ralin mester, de éppen ellenkezőleg, ezeknek az erszényeknek segítségével igyekeznek mások verejtékéből új aranyfolyamot fakasztani. Bűvös erszények ezek, de ma még csak abban az értelemben, hogy a profit révén válnak kiapadhatatlanná.

Ezért kell Ligeti Sándornak a csodás elemhez folyamodnia, amikor meg akarja

rajzolni a jövő társadalmának kialakulását és markáns vonalait.

A mese mögött azonban ott van a nagy tanulság. A társadalmi fejlődés iránya meg van szalva, konturjai minden világosan látszanak számunkra felismerhetők. Ennek a kibontakozó új világnak az útját eddig vér, tűz és pusztulás festették pirosra. Azt hittük, nem is lehet másképp. Ligeti Sándor regénye egy derűsebb, szelidebb, békésebb kibontakozás útjára világít rá reflektorával. Megmutatja nekünk, hogy lehetne másképp is, egyedül rajtunk múlik a választás. Csak egy kis csit meg kellene változtatnunk a dolgokról, eddig alkotott fogalmainkat.

Termelés alatt például eddig nem azt értettük, hogy javakat produkáljunk olyan bőségben, hogy abból mindenkinek jusson. Ha ezt tettük volna, akkor nem égettük volna el Amerikában a búzát millió bushell-számmal és nem dobtuk volna Brazíliában hajórakományonként tengerbe a kávé, holott tudtuk, hogy milliószámra éneket a világon emberek, akik éheznek s akiknek ez az elégetett buza és a tengerbe dobott kávé a megváltást jelentette volna. Eddig a termelés célja — bármily paradoxonnak is hangozzék — az volt,

hogy mesterséges hiányt idézzünk elő, mert csak a hiány biztosíthatta a profitot.

Ligeti regénye arra tanít, hogy ezt a fogalmunkat módosítanunk kell. Termelés alatt ezután azt kell értenünk, hogy ténylegesen javakat produkáljunk, mégpedig olyan bőségben, hogy abból mindenkinek jusson. Mert a technika mai állása szerint erre minden lehetőség megvan. Nem hiányra, hanem bőségre kell tehát termelni.

A pénzről alkotott fogalmaink is gyökeres revízióra szorúlnak. Az arany bálványának és kímérájának le kell végre dőnie, hogy megláthassuk mögötte a kamat és uszora vigyorgó sátnábrázatát. A pénz fantómja, amely óriási árnyékként vonul végig a tőkés termelési rend egész történetén, nyomban köddé oszlik szét, míhelyt a javakat nem áruként való cserébre céljára termeljük, hanem a tényleges emberi szükségletek kielégítésére. Mert akkor már nem lesz szükség pénzre, az áruk csereforgalmának erre az ördögmozdonyára.

Ha ilyenformán sorra fogjuk revidálni téves fogalmainkat, akkor talán járhatóvá válik számunkra az a másik út, amelyre oly jószágos, szelid fényel világít rá Ligeti pompás regénye és amely véres kataklizmák helyett a békés emberi szándékok köveivel van kirakva.

Ez az igaz érteleme ennek a regényes utópianak, amely minden utópisztikus volta mellett is minden sorával az élet realitásaiban gyökerezik.

Es ez egyben a könyv nagy és felülmúlhatatlan érdeme is.

Marton Ernő

A Skoda-bizottság jelentése több polgári és katonai személyiség vád alá helyezését fogja javasolni

Bucuresti-Bukarest, október 19. A Curenul információi szerint a Skoda-bizottság előadója Bentoiu a jövő héten terjeszti jelentését a bizottság plénuma elé. A lap tudni véli, hogy a jelentés javasolni fogja a parlamentnek, rendelje el több katonai és polgári személyiség perbefogását,

akik megárosították az államot az árak felemelésével, mintegy egy és fél milliárd lejellel és az illetékes szervek megkérdezése nélkül kötötték meg a szerződést és amelyet az országot felfegyverzetlenül is hagyták.

Románia eltiltja a területén tartózkodó orosz emigránsokat politikai tevékenységtől

Az előzetes román-orosz tanácskozások eredményei

Bucuresti-Bukarest, október 19. A külügyminisztériumban Boris Nikolaev szovjetkövetségi tanácsos közreműködésével tartott tanácskozásokon közös egyetértéssel elhatározták, hogy Oroszország és Románia között egyelőre csak egy pontos: Tighina és Tiraspol között veszik fel a személyes áruforgalmat és majd később fognak más vámpontokat is megállapítani. Ami az orosz menekültek ügyét illeti, arra nézve elhatározták a következőket: a román kormány minden konfliktus elkerülése végett a jövőben eltiltja az orosz menekülteket minden politikai tevékenységtől az ország területén. Csak segítségbizottságok működhetnek, amelyek kizárólag a

fehér oroszok támogatásával foglalkozhatnak.

A gazdasági kapcsolatok további részleteit Ostrovski szovjetkötvet Bukarestbe érkezése után fogják megállapítani, ami november első felében fog megtörténni. Ugyanakkor utazik Ciuntu Edmond, Románia oroszországi meghatalmazott minisztere is Moszkvába. Miután Romániának nincs az orosz fővárosban saját épülete, az orosz kormány egyik legnagyobb moszkvai szállodában biztosít megfelelő apartament-t a román követségnek.

Boris Nikolaev egyébként tegnap Szófiába utazott.

Vannak még milliárdos nagybácsik Amerikában...

Ötszázmillió lejt örökölt egy jasi asszony

Tili Schönberg jasi asszony váratlan és nem remélt körülmények között vált örökösévé egy amerikai dollár multimilliomosnak. Ötven évvel ezelőtt halt meg Newyorkban Wolf Poznanski romániai eredetű nagypapros. Végrendeletét egy borítékban találta meg, amelyben a következő mondat volt írva: Csak ötven év múlva nyitható fel. Néhány héttel ezelőtt lett ötven éve a Wolf Poznanski halálának. A megbízott közjegyző felbontotta a borítékot és felolvasta az érdekeltek előtt a végrendeletet, amelyből kiderült, hogy az elhunyt vagyonát leszármazottjaira és távolbéli rokonaira hagyta. Wolf Poznanski azért nem engedte

végrendeletét hamarabb felnyitni, nehogy vagyonából szülei is részesedjenek, akik öt elűzték hazulról, mert egy színésznőt vett feleségül. A hátrahagyott vagyon petroleum-földesből és nagy newyorki épületekből áll, amelyeknek értéke meghaladja a 88 millió dollárt. (Több mint 9 milliárd lej). A hatalmas vagyonra 16 örökös tart igényt, akik közül négyen Varsóban laknak, egy Unhenben, egy Jasiban és a többiek Kisenevben.

Az örökösök Henri Torres neves párizsi ügyvédet bízták meg azzal, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket az örökség átvétele és elosztása irányában.

Több kobza tábor ellen

Honnan

Bucuresti-Bukarest, Kelet tud.) A bűvös erszény tulajdonosok tagjai Nag Leonida Popescu tatta Dumitrescu zési ügyének tá megjelentek Dumitrescu képviselője, Dumitrescu ügyvéd jelentő: C. Con csendőrség volt. Florescu újság mot Rásuceanu genia Dumitrescu tábornok felesége lent meg a tárg

A bizottság je nekelőtt is arra, kezett meg a biz igazgatási vezér tábornok vizsgál szített jelentés. A lentik, hogy erre sék, és kéri a Constantinescu tá állapítja, hogy a vizsgálat eredm moly terhelőadat vádolttra nézve, miniszteriumtól e lentése átküldés lanatnyilag lemo az ügy érdemben sék. Stefan Flore ugyanazt az állás nyiban a jelentése na, egy azokat az ság előtt való tá mélt meg fogják kér A bizottság rövi határozott, hogy jelentésektől és m beni tárgyalását.

How tábo

Elsőnek Const csendőrség volt fő Elmondja, hogy 1931. tavaszán ke Annakidején sem nem volt vagyon, adóssággal. Rövid Dumitrescu tábornok lanul kedvezőre fo zóbb lett. Dumitre sében azt adja el házat adta el 700 e használta fel a Do tokának berendezé nak az alaplatansá banforgó házat a tozásainak presszi bírtok berendezése tét. Naiv dolog vo bernok 1925-től 19 ezt a pénzt. Mi ser minthogy 1923-ban millió lejjel tartot nak, úgyhogy adó tudta fizetni, bírtó ték zár alá.

Constantinescu konstancai bíróság amelyből kiderül, ben az években egy egyenlített ötezer jég elmarasztalták van a kasszájában, ni egy 5000 lejes hagyja, hogy bíró ne. Ami Dumitrescu leti, hogy 1931-33 millió 200 ezer lejt kétmillió 300 ezer lán nem látszik eb mén a tábornok eb

Több mint tízmillió lej el- kobzását kérték Dumitrescu tábornoktól, a vagyon- ellenőrzési bizottság előtt

Honnan és miből szerezte vagyonát a csendőrség volt
vezérfelügyelője

Bucuresti-Bukarest, október 19. (Az Új Kelet tud.) A bukaresti tábla mellett működő vagyonellenőrzési bizottság — melynek tagjai Nagocsu, Trandafirescu és Leonida Popescu táblabírák, tegnap folytatta Dumitrescu tábornok vagyonellenőrzési ügyének tárgyalását. A tárgyaláson megjelentek Dumitrescu tábornok és két képviselője, Popescu Tudor és Sebastian Teodorescu ügyvédek, valamint a két feljelentő: C. Constantinescu tábornok, a csendőrség volt főparancsnoka és Stefan Florescu újságíró. A hadügyminisztériumot Răuceanu, a belügyminisztériumot Ghimpau ügyvédek képviselték, Eugenia Dumitrescu asszony, a megvádolt tábornok felesége, bár beidéztek, nem jelent meg a tárgyaláson.

A bizottság jegyzője rámutatott mindezekre is arra, hogy még mindig nem érkezett meg a bizottsághoz Paul Goma közgazdasági vezérfelügyelő és N. Bendescu tábornok vizsgálatának eredményéről készített jelentés. A védelem ügyvédei kijelentik, hogy erre a jelentésre nincs is szükség, és kéri a főtárgyalás megtartását. Constantinescu tábornok, feljelentő, megállapítja, hogy a közgazdasági és katonai vizsgálat eredményeiről szóló jelentés komoly terhelő adatokat tartalmaz ugyan a vádlottra nézve, minthogy azonban a két minisztériumtól eddig hiába kérték a jelentések átküldését, a vád is kénytelen pillanatnyilag lemondani róluk, nehogy ezzel az ügy érdemében letárgyalása késleltetés. Stefan Florescu a másik feljelentő ugyanezt az álláspontot képviseli, amennyiben a jelentésekből mégis szükség volna, úgy azokat az ügynek a rendes bíróság előtt való tárgyalása alkalmával ismét be fogják kérni a feljelentők.

A bizottság rövid tanácskozás után egy határozott, hogy eltekint a szóbanforgó jelentésektől és megkezdte az ügy érdemében tárgyalását.

Honnan szerezte Dumitrescu tábornok a vagyonát

Elsőnek Constantinescu tábornok, a csendőrség volt főparancsnoka szólalt fel. Elmondja, hogy Dumitrescu tábornok 1931. tavaszán került a csendőrség élére. Annakidején sem neki, sem a feleségének nem volt vagyona, ellenkezőleg tele voltak adóssággal. Röviddel ezután azonban Dumitrescu tábornok vagyon helyzete váratlanul kedvezőre fordult, sőt egyre virágzóbb lett. Dumitrescu tábornok védekezésében azt adja elő, hogy egy bukaresti házát adta el 700 ezer lejért és ezt a pénzt használta fel a Dorobantu községbeli birtokának berendezésére. Ennek az állításnak az alaptalansága nyilvánvaló. A szóbanforgó házat a tábornok 1925-ben, tartozásainak pressziója alatt adta el, míg a birtok berendezése 1932-ben vette kezdetét. Naiv dolog volna elhinni, hogy a tábornok 1925-től 1932-ig érintetlenül őrizte ezt a pénzt. Mi sem bizonyítja ezt jobban, minthogy 1928-ban Dumitrescu két és fél millió lejjel tartozott a Banca Generalának, úgyhogy adósságának kamatait sem tudta fizetni, birtokának termését helyezték zár alá.

Egy megóvatolt váltó

Constantinescu tábornok bemutatja egy konstancai bíróság ítéletének másolatát, amelyből kiderül, hogy Dumitrescut ezekben az években egy a lejáratkor ki nem egyenlített ötezer lejes váltótartozás erejéig elmarasztalták. Akinek 700 ezer lej van a kasszájában, nem enged megóvatolni egy 5000 lejes váltót s még kevésbé hagyja, hogy bírói ítéletet hozzanak ellene. Ami Dumitrescunak azt az állítását illeti, hogy 1931—33 között fizetésére egy millió 200 ezer lej vett fel, birtoka pedig kétmillió 300 ezer lej hozott, ez egyáltalán nem látszik valószínűnek. Fizetés címén a tábornok ebben az időszakban nem

vehetett fel többet, mint 900 ezer lej. A szakértők megállapítása szerint Dumitrescu több, mint 10 millió lej eredetét nem tudja igazolni. Eppen ezért Constantinescu tábornok kéri Dumitrescu bíróság elé állítását és nem igazolt vagyonának elkobzását.

A hadügyminisztérium is a tábornok vád alá helyezését kéri

Răuceanu ügyvéd, a hadügyminisztérium képviselője kiemeli, hogy a Dumitrescu által a bizottság elé terjesztett memorandumok és a tábornok szóbeli vallomása között nyilvánvaló ellentmondások vannak, amelyek egymagukban indokolták vád alá helyezését. Kéri a vádlott bíróság elé való állítását. Hasonló értelemben szólalt fel Ghimpau ügyvéd, a belügyminisztérium képviselője, aki rámutat arra, hogy Dumitrescu tábornok igyekezett bevételeit minél túlzottabban, ezzel szemben kiadásait minél mérsékeltebben beállítani. Kérésbe vonja, hogy a vádlott tisztí fizetéséből megtakarításokat eszközölhetett volna. Az életmód mellett, amelyet folytatott, neki és családjának legalább havi 60 ezer lejre volt szüksége. Sajnálataát fejezi ki afelől, hogy vádlói minőségben kell fellépnie egy román tábornokkal szemben, de az igazság megköveteli, hogy ő is kérje Dumitrescu bíróság elé való állítását.

Stefan Florescu, a második feljelentő kifejti, hogy a tábornok megkárosította a fiskust, a vasutat és a csendőrséget. Egyéni céljaira használta a csendőröket, akik az országot, nem pedig feletteseiket kell szolgálni.

Ezután a vádlottnak adják át a szót. Dumitrescu tábornok memorandumot olvas fel, melyben többek között az áll, hogy ő Inculetz belügyminiszter és a jelenlegi

Gyermekeink ruháját olcsón,
szépen festi, tisztítja **CZINK Cluj**

Az utolsó évek legérdekesebb jogi furcsasága:

Egy udvarhelyi állami ügyvéd
lopás címén jelentette fel ügyvéd-
kartársát — mert állásába őt
nevezték ki

Alapos jogi okoskodás, amely precedensül
is szolgálhat

Târgu-Mures-Marosvásárhely, október 19. (Az Új Kelet munkatársától). A jogtudomány gazdag és sokféle következtetésekre módot nyújtó labirintusában az az ügyvéd győzedelmeskedik ügyfele érdekében, aki ebben a szövevényben a legjobban kiismeri magát és aki a törvények sokszor többféle-képpen magyarázható paragrafusait úgy értelmezi, ahogy azokra védenének szüksége van.

Jogi csodabogarak igen gyakran akadnak, amelyeket aztán szétében-hosszában tárgyalnak és vitatnak jogászörökben, de melyek elég sűrűn jogi precedensül is szolgálhatnak a jövőre nézve.

A jogi csodabogarak mindenkor változatos és gazdag csoltrában azonban az az ügy emelkedhet ki és kelthet általános érdeklődést, amely ma került a marosvásárhelyi tábla elé, mint felsőbb bíróság elé.

Ebben az ügyben nincsen kevesebbről szó, mint arról, hogy egy udvarhelyi román ügyvéd, ak állam ügyvédi szerepet töltött be, nemrég bekövetkezett felmondása után

Öltöny, felöltő
átmeneti- és télikabát
szövetújdoncságok

Deutsch posztoáruháza
Oradea, Str. Avram Iancu (v. Kossuth Lajos-u.) 4.

csendőrparancsnok áldozata tulajdonképpen.

Trandafirescu elnök félbeszakítja a vádlottat, mondván, hogy ilyen állításoknak nincs helyük a bizottság előtt.

Dumitrescu ezután különböző vádakát emelt feljelentője, Constantinescu tábornok ellen, akiről azt állítja, hogy amíg a csendőrség parancsnoka volt, a csendőrség részére kiadott vasuti jegyeket személyes céljaira használta fel. Az elnök ismét rendre utasítja s felhívja, hogy szorítkozzék saját ügyének védelmére.

Az idő, előrehaladottsága miatt a tárgyalás folytatását október 29-re halasztották, amikor Dumitrescu két védője fogja védőbeszédét elmondani.

bepereelte akkor állásának elvesztése következtében egyidejűleg a miniszterelnököt, a pénzügyminisztert, az akkori földművelésügyi minisztert és magát Mihalachet is saját szeméjében.

A pereket még talán tárgyalásra sem tűzték ki, amikor az udvarhelyi ügyvédek már újabb alkalma támadt pereskedni. Ekkor az állami ügyvédségtől fosztották meg, valószínűleg azért, mert kormányváltás alkalmával más pártállásúnak bizonyult, mint amilyen párt a kormányon volt. Szokás szerint pályázatot hirdettek az állami ügyvédségre. Így történt Udvarhelyen is, ahol a pályázatot dr. Aurel Laslo, egy másik udvarhelyi román ügyvéd nyerte meg, aki el is foglalta az udvarhelyi állami ügyvédséget.

Ekkor készítette el Iliescu udvarhelyi ügyvéd nyolc oldalra terjedő feljelentését, amelyben szerencsés kartársát, az új állami ügyvédet, lopással vádolja meg.

A különben világos okfejtésű és a laikusok előtt elfogadható feljelentés, amely ma a marosvásárhelyi jogászörök beszédét tárgyalja, kimutatja, hogy Planiol francia jogtudós szerint ami nem ingatlan az ingó. Ennek fogva egy állás is ingó, amelynek eladása azon célból, hogy azt valaki saját céljaira felhasználja, lopásnak minősíthető a BTK. 333-ik paragrafusa értelmében. Kéri tehát a feljelentő ezen a címen a hivatalos büntető eljárás megindítását.

A különös feljelentést az udvarhelyi törvényszék le is tárgyalta, azonban természetesen felemeltette a vádlottat a vád és következményei alól.

Igy került az udvarhelyi jogi csodabogár felbecsülés folytán a marosvásárhelyi királyi tábla elé, ahol különböző formásgok miatt elhalasztották a tárgyalást.

Igy is kiszivárgott azonban az érdekes ügy a nyilvánosság elé és jogászörökben úgy vélik, hogy ha a tábla a feljelentésnek helyet fog adni, akkor ez furcsa jogi precedens fog alkotni, annál inkább is, mert különböző politikai mesterkedések folytán igen gyakran fordul elő nálunk, hogy egy-egy befolyásosabb politikus kiűt valakit az állásából. Benczei Béla

— Brüsszelben megnyílt az aranyfedezet alapján álló országok konferenciája. Brüsszelből jelentik: Ma nyílt meg a belga fővárosban az aranyfedezet alapján álló országok konferenciája Belgium, Franciaország, Svájc, Olaszország, Hollandia részvételével. Lengyelország kérte felvételét a konferenciára. Azt hiszik, hogy a kérést teljesítik.

Legújabb női divatszalon

"Izsák,"

Cluj, Str. Memorandului 6.
Kabátok, kosztümök, ruhák leg-
modernbb készítése.

SPORT

A temesvári Kadima a fejlődés útján

Timisoara-Temesvár, október 19. (Az Új Kelet tud.) Egyévi másodosztályú szereplés után az idén a Kadima futballegyüttese ismét elsőosztályú egyesületté avaszták. A második osztályban töltött egy év jó iskolának bizonyult, mert a bajnoki szezon kezdete óta a Kadima együttese egymásra halmozta sikereit. A csapat fejlődésére jellemző, hogy a hétfői temesvári sportsajtó a Freidorf ellen elért 4:0-as vasárnapi győzelem alapján a Kadimát a nap hősnéinek tünneti fel.

Temesvár zsidó társadalmá örömmel üdvözli a csapat feltámadását és kívánja, hogy a Kadima futbalgárdája rövidesen azt a helyet foglalja el Temesvár sportjában, amelytől megilleti.

Az egyesület működése azonban nemcsak a futballban merül ki. Alig négy héttel ezelőtt alakult meg a Kadima boxszakosztálya, melynek élére az agilis Schwartz Rudi került. A szakosztálynak immár 16 öklívív tagja van, akik szorgalmas tréningek után kemény felkészültségről tettek tanúságot ugyanarra, hogy a közeljövőben Temesváron eldöntésre kerülő kerületi bajnoki versenyeken indulni készüljenek. Ennek érdekében a Kadima kérte az öklívív Szövetségbe való felvételét és bár a szabályok értelmében erre csak háromhavi működés után van joga, a kerület vezetősége elismerésére méltó előzékenységgel a felvételt mellett interveniált a szövetségé. Minden remény megvan tehát arra, hogy a kerületi bajnoki öklívív mérkőzéseken a temesvári zsidó színek is képviselve lesznek.

Az aradi Hakoah megismételt bajnoki mérkőzésen 6:1 (1:0) arányban győzött az Alimentatia együttese ellen. A meccset az aradi zsidó csapat biztos fölényrel nyerte.

Az orosz válogatott futbalcsapat Brünnen 3:2 arányban győzött a Zidenice ellen.

Seliceanu Gügor, az ismert kolozsvári futballbíró kilépett egyesületéből a Romániából és a jövőben mint egyesületen kívüli kiván sporttérben működni.

— Ma van a KKASE idei első táncestélye a Kolping Brassai uccai helyiségében. A városban megnyilvánuló érdeklődésből ítélve a KKASE első mulatsága jól fog sikerülni.

TURISZTIKA

A Haggibbor turista szakosztálya kedvező idő esetén október 21-én gyalogkirándulást rendez Kolozsvár környékére. Indulás reggel fél 8 órakor a Haggibbor klubtól, Calea Marechal Foch (volt Kossuth Lajos ucca) 10. szám.

Megjelent
A
ZSIDÓKÉRDÉS
KÉZIKÖNYVE

300 oldalos vaskos mű

Első magyarnyelvű
enciklopédikus
összefoglalásaNéhüldzhetetlen
forrásmű a
zsidó élet megismeréséhez és
megértéséhez!a zsidókérdésről,
a zsidóság történelméről
szociológiájáról,
az antiszemitizmusról,
az asszimilációról,
a zsidóság világhelyzetéről,
a cionizmusról,
és Palesztináról
szóló ismereteknek.Ára 100 lej
Megrendelhető
az ÚJ KELET könyvosztályánáloktóber
20

A Haggibbor műsoros táncestélye szombaton este a Regalban

KÖZGAZDASÁG

Általános elkeseredés Szatmáron az adóbehajtó repülőbiztonság erőszakoskodásai miatt

Satmar-Szatmár, október 19. Néhány nap óta Szatmáron is repülőbiztonság hajtja be az adót, melynek erőszakos működését Szatmár lakossága nagy elkeseredéssel tárgyalja. A repülőbiztonság már a múltban is sok panaszra adott okot, amit azonban a napokban keresztülvitt, az eddiginél is mélyebb és indokoltabb elkeseredést váltott ki.

A repülőbiztonság számtalan erőszakosága közül néhányat feljegyeztünk. Egy fiatal fakeskedőnél például olyan időben jelent meg a bizottság, amikor sem a kereskedő, sem hozzátartozói nem tartózkodtak otthon. A bizottság ahelyett, hogy megismélt volna látogatását, egyszerűen lebecsültelte a lakást. Szerencsére a lakásnak külön bejárata van, mert különben a fakeskedő és családja kénytelen lett volna otthon kívül tölteni az éjszakát az erőszakos adóbehajtó repülőbiztonság miatt. Az eset

csattanója viszont az, hogy a kereskedőnek nincs is adóhátaléka. Erélyes fellépésre a helybeli adóhivatal nagy bocsánatkérések között felszabadította a lakást.

Egy másik esetben az adóvalány hálósobájába vezető ajtó peccsételte le a bizottság, amely arra hivatkozott, hogy ezekre az erőszakos eszközökre a pénzügyigazgatóság felhatalmazta.

Legszembetűnőbb eset egy súlyosan beteg asszonynál játszódott le, aki, hogy a foglalat megelőzze, át akarta adni az adóhátalék összegét, ezt azonban a bizottság nem fogadta el és a foglalat végrehajtotta. A bizottság kiméletlen magatartása még súlyosította a beteg asszony állapotát.

A repülőbiztonságok szatmári látogatásai ellen a kereskedelmi testületeknek kell tenniük valamit.

Módosítja a kormány a Görögországgal, Csehszlovákiával és Németországgal létrejött kereskedelmi egyezményeket

Hétfőn lép életbe az új export-import-rendszer

Bucuresti-Bukarest, október 19. (Az Új Kelet tud.) A pénzügyminisztériumban tegnap este értekezletet tartottak Slăvescu és Manolescu Strunga miniszterek, Mița Constantinescu és Leon alminiszterek az új export-import rendszer ügyében.

A kormány gazdasági delegációjának ma délután 6 órakor tartandó ülése fog ebben a kérdésben végleg határozni.

Az új rendszer szövege a hivatalos „Monitorul Oficial”-ban holnap fog megjelenni, úgy, hogy az átmeneti import kompenzációs és kontingentálási rendszereket hétfőig hatálytalanítják.

A kontingentálást most már véglegesen megszüntetik. A Monitorul Oficialban meg fog jelenni a pontos listája azoknak a behozatali áruknak, melyek után az importőrök, 30, 50, illetve 70 százalékát az általuk beszerzett devizamennyiségnek át kell cedálják a Banca Nationala.

Az új export-import rendszer munkálataival egyidejűleg, megindultak a kereskedelmi tárgyalások azokkal a külföldi államokkal is, ahova Románia a múltban jelentősebb mennyiségű árut exportált és ahova áruxportunkat a jövőben is fejleszteni akarja a kormány.

A külügyminisztérium tegnap a következő kommunikét adta ki:

Savel Radulescu külügyi alminiszter tárgyalásokat folytatott Collas bukaresti görög meghatalmazott miniszterrel, a Görögország és Románia között létrejött kereskedelmi és kliring egyezmény végrehajtására.

A Románia és Görögország közötti kompenzációs egyezményt még nem kötötték meg. Eddig a két ország között csak egyszerű árucserét folyt. A Görögországgal való jegyzékváltásban azonban megállapították a két ország közötti kompenzációs árucseré főbb alapelveit.

Az általános megállapodás a következőket tartalmazza: Román petróleum exportjánál a fizetések 50 százaléka devizában, 50 százaléka kompenzációt kereszttül lesz fi-

zetve. A többi export árunál 50 százalékot fizetnek ki devizákban, 30 százalékot görög áruk ellenében kompenzációt, míg 20 százalékát az exportált áruk értékének Görögországban leblokkolt drahmában egyenlítik ki, ami azokban az államokban való adósságaink fizetésére fordíthatók, amelyekkel Görögországnak aktív külkereskedelmi mérlege van.

A kompenzációs egyezmény aláírására, a megállapított általános irányvonal alapján, rövidesen sor kerül.

A kisantant gazdasági bizottságának értekezlete alkalmából a román kormány megbízottja tárgyalásokat folytatott a Csehszlovák kereskedelmi delegációval, a két ország közötti kontingentálási egyezmény módosításának kérdéséről.

Nideral Csehszlovákia gazdasági delegációjának vezetője hajlandóan mutatkozott arra, hogy a kontingentálási egyezmény módosításának érdekében Bukarestbe jöjjen a tárgyalások megkezdésére.

Az értekezletre egyelőre még nem kerülhetett sor az előkészítő munkálatok és a tárgyalás folyásának elvi megállapításai miatt, most pedig, miután Romániában megszűntek a kontingentálást, valószínűleg a tárgyalások is egészen más mederben fognak megindulni.

A tárgyalások megindítása előtt úgy a román, mint a csehszlovák kormány gazdasági bizottságai megállapították a két állam közötti 1935-ös árucseré mennyiségét.

A görög és csehszlovák tárgyalásokkal egyidejűleg Németország bukaresti meghatalmazott minisztere is átiratot intézett, a kormánya nevében a külügyminisztériumhoz, melyben bejelenti, hogy Németország módosítani szeretné a jelenleg érvényben levő kereskedelmi meg egyezés egyes tételeit.

A Németország által javasolt módosítások Románia exportját csak igen kis mértékben érintik, úgy, hogy Savel Radulescu külügyi alminiszter már meg is beszélt Manolescu Strunga kereskedelem és iparügyi miniszterrel a szerződés módosításának feltételeit.

A tárgyalások ma indulnak meg a külügyminisztériumban.

SZÍNHÁZ-FILM
MŰVÉSZET

Szombati előadások

Ma, szombaton két előadást tart a színház: Délután 4-kor a Sárka lilium című nagysikerű operett kerül színpadra Solymosán Magdával és nagyon olcsó helyárakkal. A legdrágább jegy 23 lej illetékekkel együtt. Este 9-kor az idei szezon nagysikerű operett-újodonsága, a Vadvirág lesz a színház műsorán a premier szereposztásában, rendezés helyárakkal.

Vasárnapi előadások
Gyermekelőadás, vigjáték és operett

Vasárnap délelőtt 11-kor mutatja be a színház Hetényi Elemérnek most elkészült új gyermekoperettjét, a Jancsi és Juliskát. Jancsi Fényes Alice, Juliskát Veres Kató, a beszkorkányt Miklóssy Margit, a manót Mihalkó Gizé, a gnómot Báza Eva, a harmarceppet Horváth Rózsi, a favágót Bereng Bela, a mostohát Czopán Flóri, a főangyalt Kós Dodó, a tündérkirálynőt Váró Anni, a anya szellemét Benes Ilona, az erdőkerület Dancsó György játssza. A tündértánc szövegét a tehetséges kis táncosnő, Rimóczi Viola táncolja. Minden gyermek cukorkát kap az előadáson. — Délután 3 órakor Indig Ottó multévi nagysikerű vigjátéka, az Emlék a hid alatt van műsoron olcsó 23 lejes helyárakkal és ebben az előadásban lép fel először Asztalos Judit, a színház új tagja. — Délután 6-kor és este 9-kor az idei legnagyobb siker, a Vadvirág kerül színpadra, mindkét alkalommal rendezés helyárakkal és Solymosán Magdával a címszerepben.

HETI MŰSOR:

Szombat d. u. 4-kor: SÁRKA LILIAM. (A nagysikerű operett első rendkívül olcsó helyárak előadása. Legdrágább jegy 23 lej minden illetékekkel együtt. Solymosán Magda felléptével, valamint Körösi Dudasnak és cigányzenekarának közreműködésével.)

Szombat este 9-kor: VADVIRÁG. (Operett-újodonság 8-adszor.)

Vasárnap d. e. 11-kor: JANCISI ÉS JULISKA (Gyermekoperett premier. Táncokkal, énekekkel. Látványos kiállításban. Olcsó helyárakkal.) Minden gyermek cukorkát kap. A legdrágább jegy 23 minden illetékekkel együtt.)

Vasárnap d. u. 3-kor: EMBER A HID ALATT. (Indig Ottó nagysikerű vigjátéka, Asztalos Judit első fellépése. Olcsó helyárakkal. A legdrágább jegy minden illetékekkel együtt 23 lej.)

Vasárnap d. u. 6-kor: VADVIRÁG. (Operett-újodonság 9-adszor.)

Vasárnap este 9-kor: VADVIRÁG. (Operett-újodonság 10-adszor.)

Hétfőn fél 9-kor: A DADA. (A nagy magyar színműiro legkiválóbb darabja 2-adszor.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szombat, október 20. matiné: Fát frumos.

Vasárnap, október 21. este: Szigethy koncert.

Hétfő, október 22. Aida.

Szerda, október 24. Denevér.

Péntek, október 26. Svanda.

Szombat, október 27. Aida. (Iskolai matiné).

Vasárnap, október 28. Cigánybáró. (Matiné).

ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma, szombaton: A HALÁL VAKACIOZIK. Gyönyörűen rendezett csodaszép filmsláger. Főszereplő: Frederich March. 400 méteres legfrissebb Paramount-jurnal.

Vasárnap d. e. 11 órakor: A puszták ura. George O'Brien. Helyárak: 7 és 12 lej.

ÉPÍTŐMUNKAS-MOZGO MŰSORA:

Szombaton 5, 7 és 9 órakor: Szereltem város. Főszereplő: Josef Schmidt, a világ leghíresebb énekes.

Vasárnap délelőtt 11, délután 3, 5, 7 és 9, hétfőn 5 és 7 órakor: Szereltem város. A legnagyobb sikert elért filmsláger. Főszereplőkben: Josef Schmidt, Charlotte Ander és Viktor de Kowa.

Szatmári termény és baromfipiac. Buzá 330-40, rozs 300-10, tengeri 200-10, zab 235-245, napraforgó 220-225, bab 220, árpa 300 lej volt métermázsánként. A terményáru élénk felhozatalával szemben a vételkezdő gyenge volt. Baromfipiac: Tyúk 30-50, csirke 20-35, liba 50-80, hizott 90-130, tojás 1.50 lej darabonként.

Ha
a Tar
válnVáltozatlan
egyesülés

Bucuresti-Bukarest. Bratianu a liberalekuresti tartozdragasani birtokkent visszavonulni, aki annakiduzodott meg, hogy nem vállalkormányzásáért. Bratianu hosszabb Bebe Bratianuával, akinek utód vezetőségénekzetőség fog döntésgos kongresszusjáról. Ezzel szembenélkül ezuttalpart vezére. A kez nyilván anny mélyes érintkezése a jelenlegi államéséges.

Az újabb festelenül azok a t amelyek Dinu Bratianu között a vonatközölgő fog király temetésé lomban istentis bek között a k Dinu és Gheorghe tek. Gheorghe igyekezett elkerjen akár Tataru a kormány bárn Bratianu a temcu miniszterelnő várakozó minisz üdvözölte a liber

Isten hozta Dinu Bratianu íest es az istentcuval együtt táv hiveinek es aki rozatosan tám Ha Tataru Bratianu, arra az ifju liberális kozzék. Ilyen ha a két liberá dőse továbbra is politikai életnek

A régi liberál való, hogy a

Sze
b

el

Sze
Butorgya
Fjokol

Román Királyi

Pénzügyminisztérium

Az 1934. évi 4 és félszázalékos „Országfejlesztési kölcsön” KIBOCSÁTÁSI PROSPEKTUSA

A kölcsön célja. A Monitorul Oficial 1934 évi július 10-i 156 számában kihirdetett törvény és az 1934 évi 2034 sz. október 6-án kelt Minisztertanácsi Napló a Pénzügyminisztériumot felhatalmazza, hogy „1934 évi 4 1/2 %-os Országfejlesztési Kölcsön” elnevezéssel nyilvános aláírás útján kölcsönkibocsátást eszközöljön.

A kölcsön rendeltetése, hogy fedezze a nemzetvédelem, a nemzetművelődés, a földművelés, utépítési és javítási, valamint más mulhatatlanul szükséges közmunkák beruházási költségeit.

A kölcsönkibocsátás feltételei:
1. — **Kötvények.** Címletek. A Pénzügyminisztérium bemutatásra szóló kötvényeket bocsátja ki „1934 évi 4 1/2 %-os kötvények” „Országfejlesztési Kölcsön” elnevezés alatt, amelynek nagyságát a jegyzések befejezéséig tényleg kifizetett kötvények végösszege adja.

Az új kötvények 1000 lej névértékű 1, 2, 5, 10 és 20-as címletekben, tehát mint 1000 lej, 2000 lej, 5000 lej, 10.000 lej és 20.000 lej névértékű címletek kerülnek kibocsátásra.

Minden kötvénynek sorszáma lesz, a két kötvényi címleten két, az öt kötvényi címleten öt, egymást követő sorszám szerepel és így tovább.

2. — **Kamatozás. Szelvények.** A bemutatásra szóló kötvények évi 4 1/2 %-os kamatozása-

ruk 1934 évi december 1-től kezdődőleg azok amortizálásáig. Az évi kamat fele július 1-én másik fele december 1-én kerül kifizetésre, az első kamatkifizetés 1935 június 1-én történik.

A kötvényeken 40 darab szelvény lesz, az első negyven félévi kamatfizetés felhasználására, továbbá egy utalvány (talon) amelynek ellenében az első 40 szelvény kifizetése után új szelvényvet szolgáltatnak ki.

Az esedékes szelvényeket névértékben, készpénz gyanánt fogadják el az összes állami intézmények.

3. — **Amortizáció.** A kötvények legkésőbb 40 év alatt amortizáltak az 1935 évtől kezdődő negyedévenkénti sorshuzások útján. A június 1-én beváltandó kötvények sorsolását minden év február 1-én és május 1-én a december 1-én beváltandó kötvények sorsolását minden év augusztus 1-én és november 1-én ejtik meg.

4. — **A kötvények visszaváltása.** Nagy prémiumok. **Jutalékok.** A negyedévenként kisorsolt kötvényeket az esedékességek nagy jutalékkal vagy beváltási jutalékkal váltják vissza.

a) **Amortizáció nagy prémiumokkal.** A lejegyzett kölcsön minden teljes milliárd leje nagy prémiummal amortizálják és így kifizetésre kerül az első évben.

1 kötv.	3.000.000	lejjel össz.: 3.000.000
2 „ egyenként 1.000.000	„ „	2.000.000
4 „ „ 500.000	„ „	2.000.000
4 „ „ 250.000	„ „	1.000.000
46 „ „ 100.000	„ „	4.600.000
57 visszaváltott kötvény lejt tesz ki.	össz.	12.600.000

A következő években az egy milliárd lej névértékű kivevő lejegyzett kötvények mennyisége, amelyet a fenti táblázat szerint nagy prémiummal váltanak vissza, változatlan marad, mint az első évben, azzal a különbséggel, hogy azoknak a kötvényeknek mennyisége, melyeket 100.000 lejenként váltanak vissza évről-évre egy kötvénnyel csökken.

A jegyzett kölcsön, végösszegében szereplő milliárdok töredéke megfelelő arányban részesül az évi nagy prémiumban.

Az évenkénti nagy prémiumok szétosztása az illető évben megéjtett négy sorsolás alkalmával, a lehetőséghez képest azonos részeken történik.

A kölcsönjegyzés lezárása után, amikor a kölcsön végösszege már ismeretes, azonnal pontosan megállapítandó, a negyedévi sorsolások alkalmával történő, nagy prémiumok szétosztása.

b) **Amortizáció jutalékkal.** Azokat a kisorsolt kötvényeket, amelyeket nem prémiummal sorsoltak ki, az 1000 lejes névértékben felel 200 lejes jutalékkal fizetik ki. Tehát az 1000 lejes címleteket 1.200 lejjel váltják vissza, a 2000 lejeseket 2400 lejjel, az 5000 lejeseket, 6000 lejjel, a 10000 lejeseket 12000 lejjel, a 20.000 lejeseket, 24.000 lejjel váltják vissza.

A kisorsolt kötvényeket a kifizetés ese-

dékességének napjától kezdve, a visszaváltás értékének megfelelő készpénz gyanánt fogadják el az összes állami intézmények.

5. — **Amortizációs táblázat.** A negyed évenként amortizálódó kötvények mennyiségét egy az összes címletekre rányomtatott amortizációs táblázat fogja feltüntetni. Ez a táblázat féléves beosztással felöleli az egész kölcsön amortizációját, 80 félévenként tartandó sorshuzás, utján, 2 1/4 % félévenkénti kamat mellett a kötvények kifizetését névértékben eszközölve. (Ezt a féléves beosztásu táblázat kiegészíti a 20 %-os jutalék és a nagy prémiumok fedezésére vonatkozó melléklet.)

6. — **A sorsolás.** A negyedévi sorsolást egyformán eszközölik az összes címletekre és pedig az egyes kötvényeket huszanként csoportosítva a kettős kötvényi címleteket tizenként, az ötös címleteket négyenként, a tízes címleteket kettőnként; a huszas címleteket egy csoportnak tekintendők.

A negyedévenként kisorsolandó kötvények mennyisége, csak a fele annak a mennyiségnek, amelyet az amortizációs táblázat, mint az illető félévben visszaváltandót feltüntet, tekintettel arra, hogy a kötvények kisorsolása huszas csoportokban történik. A nagy prémiumos sorsolásoknál, minden címlet-tulajdonos olyan mennyiséggel vesz részt ahány kötvénye van, ezek szerint az egyes

kötvényi címlet tulajdonosa egy darabban, a huszas kötvényi címlet tulajdonosa husz darabban vesz részt.

7. — **A kamatozás megszűnése.** A kisorsolt kötvények nem kamatoznak attól az időtől kezdve, amikor a visszaváltási összeget folyósították. A visszaváltásra benyújtott kötvényeknek tartalmazniuk kell a következő amortizációs esedékesség alkalmával érvényesíthető összes szelvényeket.

A hiányzó szelvények értékét a visszaváltási összegből levonják.

8. — **Adó és illetékmentesség.** A kamatokkal valamint azokat az összegeket, amelyekkel a kötvényeket amortizálják, ugy a szelvény mint a kötvény tulajdonosoknak minden levonás nélkül fizetik ki, tehát ezek a fizetések mentesek mindenféle adó (elemi és többlet adó) és minden illeték alól, továbbá az állam által a jelenben vagy a jövőben kivetett bármely természeti adó alól.

Ugyanígy a kötvények mentesek az örökösödési, a hozományi és az ajándékozási szerződések adója alól is.

9. — **A lej stabilitása.** A kamatok kifizetése és az amortizáció lejben történik, megfelelően az 1929 február 7-én kelt valuta törvénynek, tehát 1 lej megfelel 10 milligramm 0.900 finomságú arany mai törvényes értékének.

10. — **Lombardirozás. Garanciák és óvadékok.** Ezen kölcsön címleteit lombardírozásra

elfogadják: A Jegybank, (Banca Națională) a Letéti Pénztár (Casa de Depuneri) és a Postatakarékpénztár (Casa Națională de Economii și Cecuri postale).

Ezeket elfogadják névértékben minden olyan esetben, amikor törvény vagy végrehajtási utasítások garanciák vagy óvadékok leletét teszik kötelezővé.

11. — **A kifizetések elvételése.** Olyan esetben ha, az esedékességtől, számított öt éven belül a szelvényt kifizetésre nem mutattak be, vagy pedig az esedékességtől számított 10 éven belül a kötvény amortizációs összegét nem kérték, az illető szelvény vagy kötvény tulajdonosa elveszti az összegre vonatkozó jogait és ezek az államra szállnak át.

12. — **Jegyzési határidő.** Kibocsátási árfolyam. A kölcsön jegyzésének határideje 1934 november 5-től 1934 november 30-ig terjed. A Pénzügyminisztérium fenntartja magának azt a jogot, hogy a jegyzést előbb is lezárja.

Egy darab 1000 lejes kötvény kibocsátási árfolyam 880 lej, amely összeg a jegyzéskor fizetendő be.

13. — **Fizetések állami járadék papirokkal.** A lejegyzett kötvények egy része, ami nem haladhatja meg a kölcsönjegyzés névértékének 20 %-át, fizethető az alább felsorolt állampapír címletekkel, a táblázatban feltüntetett árfolyamokon.

Az állampapír neve:	%-os évi	Megállapított árfolyam
1. 4 1889 belföldi		75
2. 4 1889 külföldi		75
3. 4 1891		75
4. 4 1894 külföldi		65
5. 5 1894 belföldi		70
6. 4 1896		60
7. 4 1898		45
8. 5 1903		60
9. 4 1905 A. F.		55
10. 4 1905 konvertált		55
11. 4 1908		60
12. 4 1910 belföldi		55
13. 4 1910 külföldi		55
14. 4 1913		55
15. 5 1916 nemzeti kölcsön		55
16. 5 1919 egyesülési kölcsön		55
17. 5 1920 újjáépítési kölcsön		50
18. 5 1920 blokált		50
19. 5 1922 kisajátítási amortiz. járadék		50
20. 5 1922 kisajátítási örökös járadék		50

Az 1000 lejes kövények tehát, 680 lej készpénz és 200 lej állampapír címlettel fizethetők ki.

Ha az így benyújtott címletek értéke meghaladná a teljes kölcsönjegyzés névértékének 20 %-át, ez esetben a többlet az állam javára szolgál, míg ha az 20 %-nál kisebb, a különbözet készpénzben egészítendő ki.

A fizetés fejében elfogadott címleteken rajta kell legyenek az 1934 évi december 1-utáni esedékes szelvények.

14. — **Jegyzési helyek.** Jegyzések és befizetések eszközölhetők a Jegybanknál és összes fiókjainál a Postatakarékpénztárnál, az összes Postahivataloknál, a Közpénz-

tárnál és a később megállapítandó pénzügyminisztériumoknál.

A jegyzési helyek a kölcsönjegyzőknek szükséges nyomtatványokat rendelkezésre bocsátják. A befizetett összegről nyugtát adnak, amelyek az alábbi kivánságára más személyek nevére is szólhatnak, feltüntetve a nyugtán a tulajdonjog átruházását.

15. — **A címletek kiszolgáltatása.** A kölcsön jegyzők a végleges címleteket a befizetési nyugta ellenében a kölcsön jegyzés helyen vehetik át.

Bucuresti, 1934 október 20
ss. Victor SIŪVEȘU,
penzügyminiszter.

APRÓHIRDETÉSEK

Két egymásba nyíló különbejárta butorozót szobát, fürdőszobahasználattal, azonnalra keresünk. Cim: az Erzsébet fürdő pénztáránál.

Különböző nagyságu, jókarban levő olajos vashordók olcsó áron eladó. Értekezni „Mera”-garázs Str. Regele Ferdinand 56.

Kiadó egy teljesen különbejárta, szép, nagy parkettes szoba a belvárosban november 1-re butorozva vagy anélkül. Irodának is alkalmas. Calea Victoriei 50.

Keresünk azonnali belépésre borszakmában teljesen képzett fiatal segédet. Krausz Áron és fia Târgu-Mures.

Egyedülálló izr. özvegy urinó Erdély nagyobb városában tehermentes magánházzal, magas fix jövedelemmel, férjhez menne középkorú, vallásos, egyedülálló, feltétlen korrekt uriemberhez. Jelige: „Informálodunk” e lap kiadóhivatalába.

Kerestetik perfekt román, magyar, német szóban és írásban bíró, kereskedelmi érettségivel rendelkező nőtlen gyakornok. Bizonyítványmásolatok, személyes referenciák mellékelendők. Frații Fleissig Fabrica de sticlăria Avrig.

FIGYELEM!
Bécsi mintára berendezett új בית מדרש szakami és füstöltárgyárát létesíttem az orth. rabbinátus felügyelete alatt.

FISCHER GÁBRIEL
ORADEA. Piața Mihai Viteazul 2. szám. Egy próbarendelés meggyőzi Önt, hogy gyártmányaim egyenrangual a híres bécsi füstöltárakkal.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

SZOMBAT.
H
— A jövő hé...
— Tíz évre...
— Felment...
— Az ameri...
— Eljegyzés...
— „Vannak...
Fenti cím ala...
kolozsvári Pa...
megirtuk, hog...
bíró éjszakai...
a közfigyelme...
Dumitru Crai...
emiatt — a F...
tett a két bir...
nál. Az ügyve...
Craciun nyilat...
amely a ténye...
pen állítja be...
megírta. A m...
következőket...
foglaltak nem...
lévén egyszer...
alapján, amel...
gen és Cartis...
renádót kapta...
lyeket a figye...
nek tekintette...
dommal, mint...
du tábornokk...
egy folyt le, a...
világot látott...
pildául az, ha...
adtam volna...
mába tartoz...
mációknak tu...
ja egészen má...
pitása. Szinét...
Dr. Dumitru...
nyilatkozatna...
járásbírot tel...
szívesebben a...
tudósítónk je...
dolt járásbíró...
működése a l...
roska lakossá...
llettel és elism

HIREK

A jövő héten kezdődnek meg Londonban a tárgyalások Anglia és Japán között a tengerészeti konferencia ügyében. Londonból jelentik: A jövő kedden kezdődnek meg Londonban a tárgyalások Anglia és Japán között az 1935. évi tengerészeti konferenciáról vonatkozólag. Egyidejűleg kétoldalú tárgyalások fognak folyni Anglia és az Egyesült Államok, illetve Japán és Amerika között is.

Tíz évre és hat hónapra ítélte a törvényszék Raftiu Joant. A kolozsvári törvényszék Popa tanácsa kedden délután tartotta meg Raftiu János főtárgyalását, amelyről az Uj Kelet beszámolt. Raftiu, mint emlékeztetés, állította kegytelenséggel meggyilkolta kisleányát, a másfél éves Liviu-t. Ítéletet pénteken hirdette a törvényszék, amely szerint tíz évre és hat hónapi kényszermunkára ítélte Raftiu Joant. Az ítélet indoklása kimondotta, hogy a szakértői vélemény szerint Raftiu épelméjű és így felelnie kell tettéért. Az ítélet ellen Raftiu ügyvédje, dr. Jon Munteanu, fellebbezett.

Felmentették a Magyar Zenekonzervatórium választmányát a rágalmozás vádjától. Régióta húzódó perben mondott ítéletet ma a kolozsvári törvényszék Drágusan tanácsa. A per előzményei 1929-re nyúlnak vissza, amikor a Magyar Zenekonzervatórium egy új választmányi ülésén úgy döntött, hogy elbocsátja állásából a konzervatórium akkori igazgatóját, Rezik Krolyt. Az elbocsátás indoklásában kimondták, hogy Rezik mint a konzervatórium igazgatója, szabálytalanságokat követett el. A választmány ugyanakkor a kolozsvári ügyészségen is feljelentést adott be Rezik ellen. Az ügyészség azonban nem tette magáévá a feljelentést, hanem megszüntette az eljárást. Egy év múlva egy újabb választmányi ülésen ismét szóba került Rezik elbocsátása és ekkor újabb feljelentést adtak be az ügyészséghez a volt igazgató ellen. Rezik ezt a feljelentést perrel támadta meg, amelyben rágalmozásért feljelentést adott be a konzervatórium egész választmányára ellen. A járásbíró, mint első fórum, elutasította Rezik keresetét, míg a tegnap megtartott törvényszéki fellebbezési tárgyaláson felmentették a konzervatórium választmányát a rágalmozás alól.

Az amerikai náci munkában. Newyorkból jelentik: A nemzeti szocialista propaganda ügyében kiküldött bizottság legnapján több nemzeti szocialista szívartó be a terembe, akik a tanukat Hell Hitler kiáltással fogadták. Rendőrség üritette ki a termet. A vizsgálat megállapította, hogy hogy a nemzeti szocialisták az ülés előtt elvagták a vezetékét, amely a teremben felállított mikrofont a rádióadóállomással kötötte össze.

Eljegyzés. Abraham Reneékét Kolozsborsáról eljegyezte Deutsch Jónás Gheriáról. (Minden külön értesítés helyett.)

Vannak még bírák Szinerváralján. Fenti cím alatt néhány nappal ezelőtt a kolozsvári Patria cikkét szövszerint idézve megírtuk, hogy két szinerváraljai járásbíró éjszakai szerenáddal vonta magára a közfigyelmet, sőt egyikük be is törte dr. Dumitru Craiciu közjegyző ablakát, aki emiatt — a Patria szerint — feljelentést tett a két bíró ellen a felettes hatóságoknál. Az ügyvel kapcsolatosan dr. Dumitru Craiciu nyilatkozatot juttatott el hozzánk, amely a tényállást ezzel, egészen másféleképpen állítja be, mint ahogyan azt a Patria megírta. A nyilatkozatot többek között a következőket mondja: „Nevezett lapban foglaltak nem felelnek meg a valóságnak, lévén egyszerű túlzások. Ama kapcsolatok alapján, amelyek engem Draganiciu Eugen és Cartis Joan bíró urakkhoz fűz, szerénadot kaptam tőlük és másoktól, amelyeket a figyelmesség és udvariasság jelenek tekintetem úgy magammal és családommal, mint a nálam vendégeskedő Moscu tábornokkal szemben. A szerénad nem úgy folyt le, amint az egyes lapokban napvilágot látott. Minden egyéb állítás, mint például az, hogy én bünvádi feljelentést adtam volna be, stb. a fantázia birodalmába tartozik és roszhiszemű információknak tulajdonítható, amelyeknek célja egészen más, mint az igazság megállapítása. Szinerváralja, 1934. október 14. Dr. Dumitru Craiciu közjegyző. A fenti nyilatkozatnak, amely a két szinerváraljai járásbíró teljesen rehabilitálja, annál is javesebben adunk helyet, minthogy ottani tudósítónk jelentése szerint a két megvádolt járásbíró magánélete, mint hivatalos működése a legkorrektebb és arról a városka lakossága csak a legnagyobb tiszteléssel és elismeréssel emlékezhetik meg.

GROMEN & HERBERT R. T.

posztó és divatszövetárú gyárak, Sibiu.
Lerakat: **CLUJ, Calea Regele Ferdinand 15. Telefon: 959.**

Itt az őszi szezon és vele együtt az új minták, férfiföltény, felöltő, télikabát és iskolai egyenruha szövetekben. Fekete crepp, smoking és női télikabátoknak. Posztók, gyapjutarakók és szőnyegek nagy választékban.

Garantált jó minőség! Pontos kiszolgálás!
Régi olcsó — nem emelt — árak!

A strassburgi egyetem szobrot állít Poincarénak. Strassburgból jelentik: Az itteni egyetem barátainak társaságában, amelynek elnöke volt Poincaré, elhatározta, hogy szobrot állít az elhunyt nagy férfinak emlékére.

Miért kísérletezne szövetségével. 18 éve fennálló szolidaritásról elismert Deutsch posztóárúház a legkiválóbb minőségű szövetet az ön tetszése szerinti színben és kivitelben a gyáraktól vásárolva legjobb minőségű anyagokat mint nagykereskedő olyan olcsón árusítja, hogy ön kényeszer nélkül választhat hatalmas raktárában tetszésének legmegfelelőbb szövetet. A kirakatai megtekintése is már egy tájékoztatót nyújt! Deutsch posztóárúház Oradea, Str. Avram Iancu (v. Kossuth ucca) 4. u. nagyáruház.

Megjelent Eminescu magyarul. A Győri Pécs István szerkesztésében megindult „Uj Erdélyi Könyvek” kiadásában most jelent meg a legnagyobb román poéta, Mihail Eminescu komplett költeményes kötet magyar nyelven Kibédi Sándor mesteri fordításában. A csinos kiállítású könyv eseménye a könyvpiacon és bevezetője annak a sorozatnak, amelyben sorra megjelennek magyar nyelven a román irodalom remekművei. A művel közelebbről részletesebben foglalkozunk.

Nehéz székeltésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szivdöbögés, gyomor-működési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, eldésés, polipus, sipoly, szűkület — teszik az életet nehezzé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes Ferenc József keserűvizet.

A tichilesti leprások tüntető menetben akarnak felvonulni Galac uccán. Galachból jelentik: A tichilesti lepratelep betegei nagyon elégedetlenek, hogy eddig nem történtek meg azok az intézkedések, amelyeket az egészségügyi miniszter ottani látogatása alkalmával helyzetük javítására megígért. A betegek elhatározták, hogy ha az ígért rendszabályok tovább is késnek, úgy testületileg felyvonulnak Galac uccán, majd pedig Bukarestbe mennek a minisztériumba.

Lift helyett a liftaknába lépett. Bukarestből jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt a tegnap este a fővárosban. Rensch Beatrice 24 éves kereskedelmi alkalmazott, a Bolinteanu uccában levő lakásához vezető lifthe be akart szállni, de nem vette észre, hogy a lift nincs a lépcsőházban. Lezuhant a liftaknába és meghalt.

Holnap
Szigeti
az Operában
hangversenyez

Törökország ratifikálja a Balkán-egyezményt. Ankarából jelentik: A török parlament november elsején kezdődő új ülésszaka alá terjesztik a Balkán-egyezményt, hogy azt ratifikálja.

Munkások és sztráktörök véres csatája a brassói Teutsch-gyárban. Brassóból jelentik: A munkáügyi felügyelőség minden közbelépése dacára a Teutsch-féle fémáru-gyárban a kitört konfliktus még tart. Tegnap a munkások egyrésze a munkaadó igéreteiben bizva munkába akart állni, ezt a sztrájkolók megakadályozták, mire véres összecsúzózás történt, melynek során két munkás sulyosan, kettő könnyebben megsebesült.

Petróleum után kutatnak Medgyes környékén. Medgyesről jelentik: Pravec professzor, az erdélyi petróleumforrások kutatására ideérkezett. A kiváló szakértő vezetésével indulnak meg a furások a petróleum-gyanus területeken.

A Zsidó Nőegylet f. hó 28-án, vasárnap délután 4 órakor tartja rendes évi közgyűlést az új iparkamara második emeleti termében. Kérjük tagjainkat és az érdeklődőket, hogy megjelenni szíveskedjenek. Előnékség.

Ha a chazan adja össze a házastársakat. Prágából jelentik: A cseh kormány módosítva az egykori Felsőmagyarország területén érvényben levő 1894. évi magyar házassági törvényt, úgy döntött, hogy a Szlovákiában kötött egyházi esküvők törvényes erővel bírnak, ha az egyház képviselője az illetékes közigazgatási hatóságoktól megfelelő felhatalmazást kapott a házasság celebrálására. A szlovákiai Catca községben a zsidó házasságokat éveken keresztül a hitközségi chazan celebrálta, akinek nem volt erre semmi meghatalmazása. Feljelentés alapján az igazságügyminisztérium az összes 1922 óta ilyen módon kötött házasságokat nemlétezőnek deklarálta s az illető párokat utasította, hogy újból házassodjanak össze. Negyvenket eset közül negyvenegy pár alávetette magát a rendelkezésnek, egy esetben az ügy váratlan fordulatot nyert. Egy brünni kereskedő, aki 1923-ban házassodott össze egy catcai leánnyal és azóta már két gyermek apja, otthagya a feleségét és nem hajlandó a házasság megismétlésére csak abban az esetben, ha a lány apja ismét ad neki hozományt. Az elhagyott asszony beadványt intézett az igazságügyminisztériumhoz, amelyben első házasságának elismerését kéri.

Ünnepélyes külsőségek között avatták fel az Universitatea klubját. A polgári s társadalmi hatóságok, társadalmi testületek és előkelőségek, valamint a sportegyletek képviselőinek és nagyszámu sportbarátok jelenlétében avatták fel pénteken délelőtt az Universitatea finom eleganciával berendezett klubhelyiségét. Az egyházi szertartás szerint végzett beszéltetés után Buteanu Aurel dr., az Universitatea alelnöke, üdvözölte a megjelenteket, valamint Silviu Dragomir egyetemi tanárt, az egyesület és klub elnökét, átnyujtva neki a klubhelyiség kulcsait. Dragomir professzor válaszában annak az óhajának adott kifejezést, hogy az új klub társadalmi jelentőségén túl nagy mértékben fog hozzájárulni Románia sportjának fejlődéséhez. Az üdvözlések után gazdag büffét szolgáltak fel. A klubot pénteken este adták át a tagoknak.

Sirközelet. Néhai Liebermann Mór és neje sirközeletére f. hó 21-én, vasárnap d. e. től 10 órakor lesz a régi ortodox zsidó temetőben.

Leverték az asturiai spanyol felkelőket? Madridból jelentik: A kormánycsapatok észak felé felkelés utolsó mentvára. Egyidejű jelentés szerint a bíróság a népházban talált fegyverek és hadianyag rejtégetése bűnperében hét vádlottat 2-3 évi szabadságvesztésre ítelt s tizet felmentett.

Eden angol főpécsetőr Stockholm Papannel fog tárgyalni. Genfből jelentik: Népszerűtellenek tartják, hogy Eden főpécsetőr és von Papen Stockholmban találkozni és tárgyalni fognak aktuális kérdésekről.

Fej-, váll- és ágyék-reumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szaggatásnál és zsáibanál a természetes „Ferenc József” keserűvizet rendkívül hasznos háziszer, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztő-csatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti.

Villanyvilágítás nélkül áll a Fülöp-szigetek fővárosa. Newyorkból jelentik: A Fülöp-szigetek fővárosa, Manila villanyvilágítás nélkül áll a pusztító tájfűm következményeként. Két hetet fog igénybe venni, míg helyreállítják az áramfejlesztő telepet. Luzon szigetén 72 háialos áldozata és sok elűntje van a viharokatsztrófának.

Agyonlőttek 130 kínai banditát. Londonból jelentik: Kínai kormánycsapatok és banditák között Kashgartól 200 kilométernyire tüzharc folyt, amelynek során 130 banditát agyonlőttek. A többiek meghátráltak a kormánycsapatok elől. Ezek a banditák hetekkel ezelőtt Sven Hedin expedícióját is megtámadták s rémei voltak a kashgari területnek.

Ma este a Haggibbor műsoros táncestélye a Regalban

Cluj-Kolozsvár, október 19. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári zsidó társadalmi életben kevés alakulat élvezi azt a feltétlen bizalmat és elismerést, mint a Haggibbor. A kolozsvári zsidóság értékelni tudja azt a felbecsülhetetlenül értékes munkát, amelyet a sportegyesület a jövő generációért kifejt és éppen ezért támogatja azt minden megmozdulásában.

Ennek a bizalomnak jegyében indultak el a napokban a Haggibbor megbízottai, hogy a ma esti műsoros estély tiszteletjegyeit kikézesítsék. Örömmel állapítható meg, hogy gazdag és szegény egyaránt szívesen váltotta meg jegyét a ma esti Haggibbor mulatságra, melynek sikere révén már előre biztosítva van.

A Haggibbor ma esti rendezvényének műsora egyébként már teljes. Táncok, énekszámok, tréfák és aktuális bohókák a legismertebb kolozsvári művészek és műkedvelők eladásában képezik az est hangulatalkotó bevezetését, majd szépségverseny, tombola és táncverseny fogják a közönséget szórakoztatni. Ugy a szépségversenyben, mint táncversenyben a helyszínen megválasztandó zsűri fogja a győzteseknek az értékes díjakat kiosztani. Külön meglepetése lesz az estélynek a tombola, amelynek értékes tárgyai szenzációt fognak kelteni. Mindezt pedig egy kitűnő dzsessz-zenekar egészíti ki. A Haggibbor műsoros estélye a Regalban lesz és az este 9 órakor kezdődik. Aki tévedésből nem kapott volna tiszteletjegyet, az esti pénztárnál is megválthatja.

Nem kétséges, hogy egész Kolozsvár zsidó társadalmja fog ma este találkozót adni a Haggibbor műsoros estélyén, amely a szezon legsikerültebb mulatságának ígérkezik.

Világvárosi nivóju üzletkirakatot rendez 20-tól, szombat estétől, a közismert STEA Rt. paplan- és női divátáruház. Minden hölgyet érdekelni fognak a kiállított legmodernebb külföldi minták szerint készült paplan-udjónságok, amelyeket az országban először a STEA Rt. hoz, de a rengeteg selyem- és textiláru is csodálatos fog kelteni újszerűségével. Minden hölgy nézze meg tehát szombat estétől a STEA Rt. kirakatait (Cal. Reg. Ferdinand v. Wesselenyi u. 9), mert kirakatban ilyen szenzáció Clujon még nem volt.

Rövid hírek mindenünnen. Astakos kikötővárosban orkán pusztított, amelynek tiz halottja és több sebesültje van. — Ma volt az olasz fővárosban a rendőrség díszszemléje. Mussolini is jelen volt a szemlén. — Az Aarberg uton nagy havazások miatt megszakadt a forgalom. — A tokiói nemzetközi Vörös Kereszt kongresszuson a szovjet Vörös Kereszt egyletét felvették a nemzetközi szövetségbe. — Az Alpokban tovább tart a havazás. Salzburgban hóvihar dühöng. — A mildenhalli repülőtérről ma lesz a 12 ezer mérföldes, 10 fonttal díjazott Anglia-Ausztrália légi ut startja. A díjat az kanja, aki az indulók közül leghamarabb éri el az ausztráliai Melbourne-t. — Az olasz állam anyagi támogatásban kívánja részesíteni a magánosok repülőgépbeszerezését s a vételár fele összegéig kamatmentes kölcsönt ad hosszulejáratra. — A USA igazságügyminisztérium közlése szerint ez év folyamán emberrablásért két egyént halálra, 16-ot börtöre és 56-ot más büntetésekre ítétek. — Az Fszaki tenger 8 hullát vetett ki a partra. Azt hiszik hogy a vízbe fulltak egy finn hajóról származnak, amely az elmúlt éjjeli viharban elsüllyedt. — A londoni szakszervezeti tagok száma 4.3 millióra csökkent. A háborút követő évben számuk még 8.4 millió volt s azóta a csökkenés állandó.

Hirdetmény
Az Erdélyi Csillárraktár R. T. csódtömegmondnoka a tömeghez tartozó csillárok, rádiókat, villany és rádió felszerelési tárgyakat értékesíti szabak kézből méltányos árakban a legtöbbet ígérőknek, 1934 október 15-től kezdődően Str. Memorandului 8. szám alatt) udvar, balra első ajtó földszinten), minden nap délután 6—1/2 óráig.

Munkás Mozgóban
Str. Vasil 7. Telefon: 171
Szombaton 5, 7 és 9-kor, vasárnap délelőtt 11, délután 3, 5, 7 és 9 órakor, hétfőn, kedden 5 és 7 órakor:

A SZERELEM VÁROSA
Fősz. JOSEF SCHMIDT, CHARLOTTE ANDER, WIKTOR DE KOWA és FRITZ CAMPERS.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Károly király Marioara királynénál

(Első oldali cikkünk folytatása.)

márisan megtiltotta Németországnak légi hadsereg tartását.

Szófiai jelentés szerint a bolgár távirati iroda felhatalmazást adott annak a bukaresti magánforrásból elterjesztett hírek a megcélzására, hogy a Sándor király temetésén résztvevő török katonai kiállítás nem kapott Bulgárián keresztül vizumot és kénytelen Románián át hazatérni.

A marseillei terroristák letartóztatása a békét segíti elő

A Rador párizsi jelentése szerint Pavelics és Kvaternik olaszországi letartóztatásával kapcsolatban az Excelsior annak a nézetének ad kifejezést, hogy a marseillei terroristák elfogatása jelentős politikai aktus, mely az európai helyzet békés fejlődésére kedvező hatással lesz. A letartóztatások felborítják egyesek számításait, akik fegyvereket és más eszközöket szereztek a gyilkosoknak, abban az örögi reményben, hogy Sándor király halála megváltoztathatja a jugoszláv politikát. Tény az, hogy ma kedvezőbb lehetőségek mutatkoznak a francia-olasz és az olasz-jugoszláv közeledésre, mint valaha. Az Ere Nouvelle továbbra is a Népszövetség intervencióját sürgeti a marseillei merénylet ügyében.

Párizs, október 19. Poincaré volt köztársasági elnök koporsóját átszállították a Pantheonba, ahol katafalkra helyezték. Délután megnyitották a Pantheon-t a megkezdődött a közönség elvonulása a ravatal előtt.

Károly király Marioara királynénál

Bucaresti-Bukarest, október 19. II. Károly király tegnap Belgrádban Presan marsall kíséretében megjelent Marioara királynénál, akinek átnyújtotta a román hadsereg marsallbotját, amelyet Sándor király számára készítettek és a két király párizsi találkozás alkalmával kellett volna az elhunyt uralkodónak átadni. A marsallbotot nehéz aranyból készítette több román művész és több száz ezer lej értékű.

Belgrád, október 19. (Rador). Ma délután fél 1 órakor Károly király látogatást tett a belgrádi román követségen. Az uralkodót, aki Hasievi marsall kíséretében érkezett, Guranescu meghatalmazott miniszter és neje, Titulescu és Franasovici miniszterek fogadták.

Laval közeledik Olaszország és Jugoszlávia között

Róma, október 19. Az egész olasz sajtó nagy jelentőséget tulajdonít Doumergue miniszterelnök és Pignati di Custozza párizsi olasz nagykövet szerdai tanácskozásának és megállapítja, hogy ezzel a találkozással ismét megkezdődtek a tárgyalások Franciaország és Olaszország között a közép-európai kérdésben való együttműködés és általában véve a teljes kiegyezés érdekében.

A Stampa értesülése szerint a párizsi olasz nagykövet Doumergue miniszterelnök után most érintkezése lép Laval külügyminiszterrel is, hogy hozzáfogjon az aktuális kérdések részletes megvitatásához is. Ezek közé a kérdések közé elsősorban az osztrák probléma és a balkáni helyzet tartozik. Az osztrák kérdést végleg tisztázni kell a balkáni probléma megoldását is meg kell találni.

Az egész olasz sajtó nagy meglepéssel veszi tudomásul Laval külügyminiszternek azt a nyilatkozatát, hogy az olasz-francia tárgyalásoknak feltétlenül tartós megegyezésre kell vezetniük. A lapok bizonyosra veszik, hogy Laval belátható időn belül elutazik Rómába és hogy a francia kormány a római látogatás alkalmából felajánlja közvetítését Olaszország és Jugoszlávia között. Általános a vélemény az olasz sajtóban, hogy ha sikerül biztosítani a francia és az olasz kormány együttműködését, akkor Európa békéjét nem fenyegetheti veszély.

4 szobás 2 bejárattal

összkomfortos uccai lakás kiadó

november 1-re

C. Victoriei (v. Kossuth L. u.) 27. II.

„Luther amerikai német nagykövet jelenléte Amerikában a nemzetközi jog megsértésével azonos“

A nagykövetről kiderült, hogy a náciügynöke

Newyork, október 19. (Rador). Csernak, a nemzeti szocialista propaganda ügyében kiküldött vizsgálóbizottság elnöke, kijelentette, hogy Hans Luther német nagykövet jelenléte Amerikában a nemzetközi jog megsértése.

A vizsgálat eddigi eredményeiből kitűnik, hogy Luther egyidejűleg Németország képviselője és a nemzeti szocialista párt ügynöke.

Ujra Zaimist választották meg a görög köztársaság elnökévé

ATHÉN, október 19. A feszült érdeklődéssel várt görög köztársasági elnökválasztások lezajlottak. A jelentések arról számolnak be, hogy újra Zaimist választották meg a görög köztársaság elnökévé, ami lényegesen hozzájárul a görög belpolitikai feszültség enyhítéséhez. A diktatura veszélye mindenestre lecsökkent.

Az átmulatott éjszaka után ledobta barátját az erkélyről

Egy bukaresti festőművész és egy dúsgazdag csernovici szabó halálos hajnali párbaja

Bucaresti-Bukarest, október 19. (Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt éjjel Csernovitzban egészen rendkívüli bűntény játszódott le, amely élénk visszhangra talált a fővárosban is. Vladimir Procopovici, 24 éves bukaresti festőművész néhány nappal ezelőtt Csernovitzba utazott, ottlakó Petre Ionescu nevű barátjához, aki egy nagy szabócég igen jól szituált tulajdonosa és aki ma sem több 26 évesnél. A két fiatalember zajos vigadósokba kezdett. A festő volt a hangadó, aki barátjának terhére nagy összegeket költött el bárnokre.

Tegnap este a két barát ismét a bárban mulatott. A festő jóvóltából Ionescunak megingt nagyobb összeget kellett kifizetnie, amit

ez szó nélkül meg is tett. A hajnali órákban hazatérve, a házigazda magukra zárta az ajtót és felelősségrevonta vendégét. Szóváltás keletkezett, majd véres verekedés, amelyhez házitornaszerek és sulyozók szolgáltak fegyverül. Egymást kergetve kijutottak a ház erkélyére, ahonnan a festő lezuhant és meghalt. Ionescut a reggeli órákban szintén ájuitan, hatalmas vértócsa közepette, betört fejével találták meg. Miután eszméletére tért, kijelentette, hogy a kapott ütésektől elvesztette öntudatát és nem emlékszik semmire. A rendőrség megindította a vizsgálatot, mert az a feltevés, hogy Ionescu szándékosan taszította le vendégét az erkélyről.

Ma meghirdették a belföldi kölcsönt

Bucaresti-Bukarest, okt. 19. Ma megjelent az országfejlesztési kölcsön kibocsátási prospektusa. A kibocsátási árfolyamot 880 lejben állapították meg, mely összeget 1200 lej értékben fognak visszatéríteni. Az aláírás november 5-én kezdődik és november 30-án fejeződik be. A kölcsön feltételei között szerepel, hogy annak visszafizetése 40 év alatt

amortizálódik és pedig évenként negyszer kisorsolják a visszafizetendő kötvények egy részét. Minlen egyes lejjegyzett milliárd lej után 12 milliót felül jutalmakat sorsolnak ki. Igen fontos feltétele a kölcsönnek, hogy a kamatfizetések és az amortizáció a stabilizációs törvényben előírt arányarással szerint fog megtörténni.

Héthónapi fogházra ítélte a szatmári törvényszék a többmillió sikkasztással vádolt Freund Márkust

Hetvenezer lej kaució ellenében szabadlábra helyezték Freundot

Satumare-Szatmár, október 19. (Az Uj Kelet tud.) Annakidején városzerte nagy portvert fel Freund Márkus sikkasztása, aki milliókkal károsított meg számos jóhiszemű embert. A letartóztatás elől külföldre menekült, de egy idő múlva visszatért Szatmárra és önként jelentkezett az ügyészségen. Mikor a károsultak megtudták, hogy Freundot letartóztata az ügyészség egyszerre többen is feljelentést adtak be ellene. A szatmári törvényszék tegnap zsúfolt tárgyaló teremben kezdte tárgyalni Freund Márkus bűnperét. A tárgyaláson kihallgatása során Freund tagadta a sikkasztásokat. A sorozatos sikkasztások kö-

zül mindössze Grünfeld Béla Nagyvárad, 40 ezer lej, Simon Salamon Erőmhályfalva 38 ezer lej, özv. Rosenfeld Mihályné Erőmhályfalva haterzer lejt tudtak rábizonyítani. A bíróság bűnösnek mondotta ki Freund Márkust sikkasztás vétségéért és ezért héthónapi fogházra, valamint három évi politikai jogvesztésre ítelték. Az ítéletet négyhónapi vizsgálati fogságát is. Freund védője, dr. Borgida József kérte védené szabadlábra helyezését, amelyet 70.000 lej kaució ellenében a bíróság el is rendelt. Az ítélet ellen Galea ügyész fellebbezett. A bíróság a károsultakat polgári perre utasította.

Sorozatos politikai letartóztatások Bécsben

Bécs, október 19. A rendőrség tegnap több politikai természetű letartóztatást fogantatott. A rendőrség közölte értesültek arról, hogy a feloszlott nemzeti szocialista párt egyik vezetője a VI. kerület egyik parkjában megbeszélést folytat három másik férfival. A négy férfit letartóztatták és megkezdték kihallgatását.

A kihallgatás során kiderült, hogy a volt nemzeti szocialista párt aktiv tagjairól van szó és céljuk volt új nemzeti szocialista szervezetet létrehozni. Az elfogottaknál sok olyan egyénnek a címét találták, akit az új szervezetbe akartak bevonni. A kihallgatások alapján sorozatos letartóztatások várhatóak.

A nemzeti szocialista mozgalom leplezésén felül a rendőrség kommunista propagandaközpont nyomára bukkant. A kommunisták nagymennyiségű újságot és röpecdúlat csempésztek Csehszlovákiából. Ezzel összefüggésben a rendőrség 21 egyén letartóztatását rendelte el.

A waterlooi mezőn lezuhant egy bombavető repülőgép

Bruxelles, október 19. (Rador). Leopold-bourgból jelentik, hogy a waterlooi mezőn ma reggel lezuhant egy gyakorlatozó bombavető repülőgép. Nyolc utasa súlyos sérüléseket szenvedett.

Banditák terror alatt tartottak egy beszarabiai vasutállomást

Balti, október 19. Az elmúlt éjjel néhány bandita 9 órált reggel háromig terror alatt tartotta Rediul állomást. Az állomás egész személyzete tűz alá vette őket, a banditák egy része elbarrikádozta magát egy szobába, míg a többiek fosztogatni kezdtek. Három órákor megérkezett a 717-es személyvonat, annak utasait is kifosztották. A folyton tüzelő banditák azután visszavonultak. A nyomozás megindult.

Értekezlet a belügyminisztériumban a rendfenntartásról

Bucaresti-Bukarest, október 19. Ma reggel a belügyminisztériumban értekezlet volt, amelyen Titeanu miniszterelnökségi államminiszter, Paraiianu tábornok csendőrpáncnok, Sanescu sziguranca-igazgató és Marinescu rendőrprefektus vettek részt és meg tárgyalták a rend fenntartására vonatkozó intézkedéseket.

Háromszázmillió kölcsönről tárgyal Bukarest

Bucaresti-Bukarest, október 19. A főváros tárgyalásokat folytat a villamosvasut társasággal 300 millió kölcsön miatt, amit a főváros kizárólag új bulvardok nyitására használna fel. A kölcsön ellenében a villamosvasutársaság koncessziót kapna az autobuszokra is.

Huszonegy százalékkal csökkent az osztrák külkereskedelmi mérleg passzivitása

Bécs, október 19. Az osztrák kereskedelmi minisztériumban a trieszti kikötőn átmenő forgalom ügyében értekezlet volt, amelyen a Bécsben időző trieszti olasz bizottság tagjai is résztvettek. Az elmúlt évhez képest az osztrák külkereskedelmi mérleg hiánya 24 százalékkal csökkent.

Sertésvész Szatmár megyében. A vármegyei főállatorvosi hivatal jelentése szerint Szatmár megyében sertésvész lépett fel. Emiatt az állatvásárok sertésforgalma szűnne.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.
nyomása Cluj, Strada Barou L. Pop 16.
Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală
plăteite în nu
No. 224713/92

10. Telefon: 5
Havonta 110,
évre 600, egé
földre: Havon
félre: Havon
félre: Havon
félre: Havon
KELET az e
dóság egyetle
Cikkeink után
rás megjelöl

„A mars
és a Ba

Göring
és Maris

A belföldi

Az adott ne
közepette és a
tét figyelembe
szírozása kétsz
volt Slavescu p
a bátorság az,
arra, hogy a l
sítsa. Mert tul
ken, amelyeket
jegyzőknél igé
van hivatva ar
szág belső gaz
lataiban a biz
sorban volt ok
évek minden le
stagnálásnak.

Románia egy
adottsága közep
egy olyan állam
tén oly harmon
szág lakosságá
gazdasági lehet
felmérhetetlen
gforrásokkal,
hogy az általában
is Románia ny
esőbb megélhet
nem a véletlen
ez az ország az
kanéllúli statis
kat általában v
könnyebbülés
ségek folytán
gyobb méretűk
reinek bizonyít
dasági terméke
cája kereseti
szág lakosságá
kötő parasztsá

Mindezeket
eseinek felbecs
véve, az általában
szonyok: lényeg
ha a bizalmi v
szág lakosságá
hogy pénzét te
vont milliárdok
a gazdasági éle
tések híján ne
nem képes ism
országban. Ebb
gára Slavescu
belföldi kölcsön
nyisson a teza
szerint a kölcsön
hát egészen szo
ezerleles címlet
ja vissza az á
tehat lényegese
meg. Ezenfelül
hangra találjon
miniszter a leg
esőnél nagy
rendszeret is be
kat igérvé a l
sainak. Az ese
csolatos aggod
prospektus azo
stabilizált, teh
ritését garantá